Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...нвариин 1921 оной ...ярин 21-hээ гарана | № 107 (13902) | 1975 оной майн 8, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

ПАРТИ БОЛОН АРАДАЙ БАТА НЭГЭДЭЛ

1975 июниин 15

Соведүүдэй hунгалга

Һунгалтын урда тээхи зүблөөнүүд орон доторнай үнгэргэгдэжэ байна. Ажалшадай коллективүүдэй хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй эгээл эрхим түлөөлэгшэдые — союзна республикануудай Верховно Соведүүдэй депутадта кандидадуудые зүблөөндэ хабаадагшад нэгэн hаналтайгаар дэмжэнэ.

Новомосковско hунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй hунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн Тульска областиин Новомосковск хотын химигүүдэй соёлой ордон соо боложо, **Новомосковско** hунгуулиин округһоо депутадта hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхэ гуйлтатайгаар **Юрий Владимирович Андроповто** хандаба.

Ростов-на-Дону хотын **Пролетарска** hунгуулиин округто ородог ажалшадай коллективүүдэй түлөөлэгшэдэй hунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн боложо, энэ округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень **Андрей Антонович Гречкэдэ** хандаһан байна.

Ниислэлэй **Вешняковско** hунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй hунгалтын урда тээхи зүблөөн дээрэ Москва хотын **Вешняковско** hунгуулиин округһоо Россин Федерациин засагай дээдын зургаанай депутадта hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхэ гуйлтатайгаар **Виктор Васильевич Гришиндэ** хандаа.

Һунгалтын урда тээхи зүблөөндэ хабаадагшад Московско областиин Калининградска hунгуулиин округһоо депутадта hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень **Андрей Андреевич Громыкада** хандаха гэһэн шиидхэбэри абаба.

Ленинград хотын **Политехническэ** hунгуулийн округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй зүблөөн боложо, hунгуулиин энэ округһоо депутадта hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень **Андрей Павлович Кириленкэдэ** хандаа.

Нижнеломовско hунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй hунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн боложо, энэ округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхэ гуйлтатайгаар **Федор Давыдович Кулаковто** хандаба.

Алма-Атын областиин **Баканасска** hунгуулиин округой ажалшадай коллективүүдэй түлөөлэгшэдэй hунгалтын урда тээхи зүблөөн дээрэ энэ округһоо Казахай ССР-эй Верховно Соведэй депутадта hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень **Динмухамед Ахмедович Кунаевта** хандаха гэһэн шиидхэбэри абтаһан байна.

Ленинград хотын **Василеостровско** hунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй hунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн боложо, **Василеостровско** hунгуулиин округһоо депутадта hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхэ гуйлтатайгаар **Кирилл Трофимович Мазуровта** хандаба.

Краснооктябрьска hунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэд — металлургнууд, барилгашад ба инженернүүдэй hунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн Волгоград хотын Ленинэй нэрэмжэтэ соёлой ордон соо боложо, **Краснооктябрьска** hунгуулиин округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень **Арвид Янович Пельшэдэ** хандаһан шиидхэбэри абтаа.

Куйбышевска областиин Тольятти хотын **Автозаводской** hунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй hунгалтын урда тээхи зүблөөн эндэ боложо, тус округһоо Россин Федерациин засагай дээдын зургаанай депутадта hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхэ гуйлтатайгаар **Михаил Андреевич Сусловта** хандаһан байна.

Баглейскэ hунгуулиин округой ажалшадай hунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн Днепродзержинск хотодо болоо. Суглаанда хабаадагшад **Баглейскэ** hунгуулиин округһоо УССР-эй Верховно Соведэй депутадта hунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень **Владимир Васильевич Щербицкиие** гуйха гэһэн шиидхэбэри абаба.

* * *

Һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөнүүд дээрэ депутадта кандидадуудай этигэмжэтэ нюурнууд hунгагдаа, hунгагшадта зорюулагдаһан хандалганууд баталагдан абтаа.

(ТАСС).

...ЛАЛТЫН 30 ЖЭЛЭЙ ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

...АЛАН ...РЭҺЭЭ...

...тэ. (Бэшүүрэй сов... ...инженер О. Б. ...дамжуулна). Һаяын ... хүлеэгдээгүй са... тарилгадамнай ба... ...аад татаба. Зүгөөр ...низаторнууд һаата... ...үүдэ хүсэлдүүжын ...айнгаа эршэ улам ...хүдэлнэ. Мүнөө 17 ...шэниисэ тарижа бай... ...тракторно-таряан ...бригада сооhоо Со... ...алай Герой Павел ...Слепневой бригада ...ябана. Бүхыдөө ...арта шэниисэ та... ...рактористнууд Б. Ба... Ткачев болон бусад ...даабари 120—130 ...дүүргэнэ.

...ран гектарта эртын ...алгадаа. Илалтын ...ойн баярай үдэр... ...анай механизатор... ...алан дээрээ ажал...

* * *

...Шэбэрэй «Знамя ...колхозой түрүүлэг... ...ЦЫРЕНДАШИЕВ ...ба:

...колхоз хабарайн... ...га һаяхан эхилбэ. ...нуудтаа дискова... ...ойлго хэжэ дууhаа... ...шалан, таряаланда ...минеральна утэг... ...ргалга үргэлжэл... ...ын үдэрнүүдтэ са... ...орожо, сабшалан, ...анай яhала шииг... ...жба янзатай. Му... ...н бригада тарилга ...нхэй. Хоёр брига... ...э, нүгөө хоёрнчь ...ургамалнуудые та... ...жэ зуу гаран гек... ...о шэниисэ болон ...амалнууд таригдаа.

* * *

...най аймагай Ула... ...озой түрүүлэгшэ ...ТАПОВ мэдээсэнэ:

...тарялан дээрэ ...энэ үеынхиhээ hу... ...шумэн хэгдээд бай... ...ран гектар паар ха... 1000 гектар газарта ...үтэгжүүлгэ оруу...

...колхозой түрүү ме... ...туд Доржиев, Бу... ...д газар хахалхадаа ...даабариие 120— ...ент дүүргэнэ. Трак... ...Б. Зурлов, Д. Аха... Дугаров гэгшэд ба... ...жалтануудые түй... ...ал үрэ дүнгүүдээр ...Илалтын hайндэрые ...йнабди.

ХЭЛЭҺЭН ҮГЭДӨӨ ХҮРӨӨ

Түмэр замай Зүүн-Сибириин отделениин хэдэн станциин коллективүүд жэлэй түрүүшын кварталай даабариие холо үлүүлэн дүүргээ. Кварталай туршада вагонуудай миин байха сагые 0,2 часаар хорооhоной ашаар 2295 вагон болзорhоонь урид сүлөөлхэ, түсэбhөө гадуур бүтээгдэһэн продукци ашалгада тэдэнние хэрэглэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Олон коллектив хэлэһэн үгэдөө хүрөө.

Посольская станциин коллектив вагонуудай миин байха сагые 2 часаар хороожо, нэмэлтэ 480 вагон үгэжэ шадаа. Гусиное Озеро станциинхид вагонуудые миин байлгаха саг 2 часаар бага болгоод, 136 вагон болзорhоонь урид сүлөөлһэн байна. Барата, Кижа, Горхон, Танхой, Утулик станцинуудай коллективүүд вагонуудые миин байлгаха сагые хороожо шадаа.

Энэ коллективүүд ажалаа hайнаар эмхидхэһэн, промышленна предприятинуудай hайн холбоо тогтооhон байна. Халаанууд хоорондоо мүрысэжэ, ашаа буулгаха, ашаа ашаха хүдэлмэри түргэдхэһэн юм. Мүн вагонуудые ашаад, сүлөөлөөд, саг соонь ябуулха хэмжээн бэелүүлэгдээ. Эдэ бүгэдын ашаар вагонуудай эрьесэ түргэдхэгдэжэ байна.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

Фотокорреспондент Ц. Цыренжаповай буулгаһан энэ фото-зураг дээрэ урихан сэбэр шарайтай залуу механизатор басаган Тамара Гармаевае харанат. Тамара Михайловкын дунда hургуули дүүргэхэдээ, трактористын үнэмшэлгэ аттестадтайгаа хамта абажа, түрэл ажахыдаа ажаллахаяа үлөө hэн. Мүнөө партиин гэшүүндэ кандидат Тамара Гармаева Захааминай аймагай Михайловкын совхоздо «ДТ-75» түхэлэй трактор даажа эбаад, аха нүхэдhөө дутуугүй амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна.

РЕПОРТАЖ

ХАЛУУН ХАҺА

Байд гээд лэ шангаар, хүйтөөршье hалхилна. Хүнүүд иимэ эртэ хээрэ полидоо гараа гэжэ байгаали уурлаhан мэтэ hанагдана. Хүдөөгэй ажалшадта энэ жэлэй хабар онсо илгаатай гэжэ тэрэ ойлгохо аал? Хабарай тарилгые ямараар үнгэргэhэнhөө ехэ юумэн дулдыдаха бшуу. Загастайн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд. таряашад энээние зүбөөр ойлгожо, хабарай тарилгын хүдэлмэриие агротехническэ эрхим болзорто үнгэргэхые оролдоно.

«Тарилгые — арбан үдэр соо дүүргэхэ!» — иимэ уряа доро колхозой тракторно-таряан ажалай бригаданууд хүдэлмэрилнэ. Техникэ хоёр халаан соо хүдэлгэгдэнэ. Хүрьhэ элдүүрилгын, тарилгын хүдэлмэриин шанарта онсо анхарал хандуулагдадаг. Ташаагай нюруу, Ягодная, Тужын хүл, Тохой гэжэ газарнуудта 1200 гектар борнойлогдоо, түсэбөөр хараалагдаhан 1100 гектар эртын паар нэгэ дахин хахалагдажа дүүрээ.

Колхозой нэгэдэхи отделениин механизаторнууд социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Дүй дүршэлтэй трактористнууд Ринчин Чагдуров, Павел Хамгушкеев, Бальжинима Вандановой, Леонид Бадмажапов гэгшэд үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллана. «ДТ-75» түхэлэй трактораар 6 гектар нормын орондо 8—10 гектар хүрэтэр хахална.

Тарилгашад Очир Дондуков, Бэлигтэ Шойбсонов, Максим Аюров, Альберт Ахметханов, Бато-Мунко Гармаев, Зия Гараев гэгшэдэй агрегадууд 14 гектар нормын орондо 18—20 гектар хүрэтэр hайн шанартайгаар тарилга хэнэ. Леонид Гармаевич Будацыреновэй хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригадынхид хабарай тарилгын түрүүшын үдэрhөө эбтэй эетэйгээр, эршэтэй шангаар ажаллана. Колхозой нэгэдэхи отделениие эрхилэгшэ коммунист Самбу Самбуевич Раднажапов механизаторнуудаа шадамараар хүтэлбэрилнэ, тарилгын ажалые зүбөөр эмхидхэнэ, хинан шалгана.

— Яража, мэгдэжэ, хайша хэрэг хүдэлбэл, үндэр баян ургаса ургуулхагүйш. Тарилгын хүдэлмэриие шанартайгаар бодомжотойгоор, түсэбэй ёhoop ябуулха шухала. Үшөө намар байхада, түгэсхэхы жэлэй ургасын үндэhэ hуури табигдаа. Хүрьhээ hайнаар бэлдээбди. Таарамжатай агротехническэ болзор соо газар хахалагдаа, үтэгжүүлэгдээ. Таряалангай газар дээрэ 3 мянга гаран тонно шэбхэ тараагдаhан. 100 гектарта аммиагай уhан шэнгээгдээ, — гэжэ отделениие эрхилэгшэ хөөрэнэ.

Эндэ тарилгын хүдэлмэри нарин нягтаар түсэблэгдэдэг, партийна бүлэг үдэр бүри хэhэн юумэеэ тусхай дэбтэртэ тэмдэглэжэ байдаг. Жэшээлхэдэ, дэбтэр соо иигэжэ бэшэгдэнхэй: «Апрелиин 21-дэ түрүүшын буураздаа татагдаhан, колхозой ахамад агроном Владимир Жалсанович Бальжинимаев механизаторнуудые мүрысөөнэй гуримтай танилсуулhан, хөөрэлдөө үнгэргэhэн. Майн нэгэнэй hайндэртэ социалис мүрысөөнэй дүн гартагдаха, хабарай тарилгын түрүүшүүл тодорхойлогдохо, шагнагдаха юм».

Колхоздо тарилга дээрэ 55 трактор, жаран механизатор, тарилгын 6 агрегат ажаллана. Тарилгын бүхы хүдэлмэри hайнаар эмхидхэгдэнхэй. Тиимэл хадаа агрегат бүхэн үдэрэйнгөө нормые 120 процент, дээшэшье дүүргэнэ бшуу. Нэгэшье трактор, сеялкэ эбдэржэ hаатанагүй. Ушар юуб гэхэдэ, техническэ туhаламжа зохидоор эмхидхэгдээ. Колхозой хоёр отделенидэ хоёр автомастерской үгтэhэн. Хоёрдохёор, механизаторнууд даажа абаhан трактор, машинаяа эзэн шэнгеэр харууhална, үндэр бүтээсэтэйгээр, нариинаар ажаллана.

Колхозой механизаторнууд, таряашад түсэбөөр хараалагдаhан 2800 гектарта эртын тарилга хэжэ, Илалтын hайндэр болотор дүүргэхэ зорилготой.

Арбузово нютагай полевой стан. Механизаторнуудай байрада ороходо аятай, зохид. Яhала уужам столовотой. Механизаторнуудаа, таряашадаа hайнаар эдеэлүүлдэг. Энэ талаар тогоошон Бадма Доржиевагай ажалые hайшаамаар. Нэгэ таhалга соонь улаан булан түхеэрэгдэнхэй. Эндэ «Дайшалхы хуудаhан», уряа лозунгнууд, социалис мүрысөөнэй ябасые харуулhан самбарнууд бии. Тэрэшэлэн аптечкэ, газетэ, журналнууд, шатар, даамшье байха. Тарилгада хабаадаhан 60 механизатор, таряашад зоригтой хүхюунүүд.

— Һаяхан болоhон КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленум тухай hонирхоhоор байнабди. Тэрэ бүри hайнаар ажаллаха хүсэл зориг түрүүлнэ. Уласхоорондын байдал hайжаруулха талаар манай парти, правительствын амжалтатай, гүнзэгы удхатай ажал ябуулгань хүн бүхэнние баясуулна, — гэжэ тракторист Очир Дондуков хөөрэнэ.

Колхозой партийна комитедэй (секретарь В. Д. Николаев) агитбригадануудые, лекторнууд, политинформаторнуудые үе-үе болоод лэ үйлэдбэриин газарнуудта эльгээжэ байдаг. Загастайнхидта нэгэ hайн заншал бии. Эндэ механизаторнуудые тарилгын хүдэлмэридэ, таряа хадалгада баяр ёhололой оршон байдалда үдэшэдэг. Тэдэнэй хүндэдэ улаан түгүүд үргэгдэжэ, нүхэд ёhоной юрөөлэй үгэнүүдые хэлэдэг. Уран hайханай бүлгэмдэ хабаадагшад зүжэг наада харуулдаг. Энэ сэдьхэл хүдэлгэмэ ушар хүдөөгэйхидэй ажал хүдэлмэридэ hайн нүлөөтэй байhаниинь дамжаггүй.

Р. БАЛДАНОВ.
манай корр.

Сэлэнгын аймаг.

УЛААН ТУГАА АЛДАБАГҮЙ

Майн Нэгэнэй hайндэрэй урдахана «Забайкаллес» комбинадта баясама мэдээсэл Москваhаа абтаhан байна. Жэлэй түрүүшын кварталай үрэ дүнгүүдээр манай модононой зарим коллективүүд бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ hайн үрэ дүнгүүдые туйлаа.

СССР-эй Ой модоной, модо болбосоруулгын промышленностиин министерствын коллеги болон энэ hалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК министерствын болон профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугые Итанцын леспромхоздо дахинаа үлөөхэ, энэ коллективтэ 1-дэхи мүнгэн шан барюулха гэhэн тогтоол баталан абаhан байна.

Итанцын леспромхоз нёдондо жэлэй хугасаада бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ нэгэтэ бэшэ эрхимлэжэ, мүнгэн шанда хүртөө hэн. Жэлэй IV кварталай үрэ дүнгүүдээр министерствын болон профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртэhэн юм. Энэ жэлэй эхинhээ хойшо коллектив ажалайнгаа эршэ hуладхаагүй байна. Түрүүшын кварталай хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдээр дахинаа Улаан тугта хүртэбэ.

Министерствын болон профсоюзай ЦК-гай 2-дохи мүнгэн шан Буряадай модо болбосоруулгын болон мебелиин комбинадта олгогдоо. Комбинадай коллектив табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй даабариие амжалтатайгаар дүүргэхэ, мүн табан жэлые болзорhоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиидээд, энэ зорилгодоо хүрэмөөр ажаллана.

Манай корр.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ДАЙНАЙ ВЕТЕРАНУУДАЙ СОВЕТСКЭ КОМИТЕДЫЕ ЭСЭГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН ДАЙНАЙ 1-дэхи ШАТЫН ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

ССР Союзай арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ, залуушуулые патриотическа ёhoop хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ дайнай ветерануудай оруулhан ехэ хубитые, тэрэшэлэн эзэрхэг түримхэй ба дайнай империалис политикада эсэргүү, арадуудай хоорондын эб найрамдалай, хани барисаанай түлөө тэмсэлэй талаар уласхоорондын оршом соо Дайнай ветерануудай советскэ комитедэй эрхилhэн үрэ түгэс ажал ябуулгые тэмдэглэн, **Дайнай ветерануудай советскэ комитедые Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай 1-дэхи шатын** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 оной майн 6.

...-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ...-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэг... нүхэр А. Н. Косыгинай албанай хэрэ... Ливиин Араб Респубдикада ошохо ...н тухай

...-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй ...рнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгин Ливиин Араб Республикын ...еволюционно командованиин соведэй урилгай ёhoop, байгша оной майн түрүүшын хахадта албанай хэрэгээр ЛАР ошохо болобо.

(ТАСС).

...ЛЭЛЭЙ БААТАРШАЛГАДА ЗОРЮУЛАГДАНА

...-хото» гэhэн хүн... ...э зэргын Москвада ...оной хүндэлэлдэ ...гдаhан обелискын ...майн 6-да Кутузов... ...спектдэ баярай ор... ...далда табигдаа. ...-эй ЦК-гай Полит... ...гэшүүн, КПСС-эй ...нэгэдэхи секретарь ...Гришин гайхамшаг ...зорюулагдаhан ми... ...бэ.

...шадар болоhон ...Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай алдарта олон тулалдаануудай дунда онсо hуури эзэлнэ гэжэ митинг дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Гитлеровскэ армиин илагдашагүй тухай хооhон үгэ эндэ хумхиин тооhон болгоогдон hалгаагдаа hэн.

Ажалшадай ба ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд hууриин шулуунай дэргэдэ баглаа сэсэгүүдые табиба.

(ТАСС).

СОВЕТ АРАДАЙ АГУУЕХЭ БААТАРШАЛГА

УЛААН-БААТАРТА БАЯРАЙ СУГЛААН БОЛОБО

УЛААН-БААТАР. (ТАСС-ай тусхай корр.). Фашизмые илаhaap гушан жэлэй ойдо зорюулагдаhан, МНРП-гэй Центральна Комитедэй, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй ба Министрнүүдэй Соведэй баярай суглаан майн 6-да эндэ болоо.

МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, МНР-эй партийна болон гүрэнэй бусад хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь, Д. Ф. Устинов түрүүтэй Совет партийно-правительственна делегаци, бусад совет айлшад президиумдэ hууба.

МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх баярай суглаае нээгээ.

Суглаанда хабаадагшад минутын туршада дуугай байжа, Германиин фашизмда эсэргүү тэмсэлэй үеэр унаhан совет сэрэгшэдэй дурасхаалые хүндэлэн ёhолбо.

СССР-эй ба МНР-эй гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

«Түрүү хүн түрэлтэнэй агууехэ hайндэр» гэhэн эхидхэл **Ю. Цеденбал** хэбэ.

1945 оной майн 9-нэй үдэр бүхы дэлхэйн түүхэдэ гайхамшаг хуудаhан боложо оронхой. Мүнөө дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэhээр гушан жэлэй үнгэрөөд байхада, агууехэ Советскэ Союзай илалтын, совет хүнүүдэй гайхамшаг баатаршалгын түүхэтэ ехэ удха шанар бүри эли тодоор, гүн гүнзэгыгөөр харагдана. Эдэнэй үмэнэ дэлхэйн мүнөөнэй ба ерээдүйн үетэд доро дохин хүндэлнэ гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Манай хүндэлэл ба дурлалай, үнэн зүрхэнэй баяр, баясхалангай үгэнүүд мүнөө баатар габьяата совет арадта, тэрэнэй шэн зоригто Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ, Советскэ Союзай алдар түгэс Ленинскэ Коммунис партида зорюулагдана.

Монголой Арадай революциин эхин дээрэ мүндэлhэн монгол-совет хани барисаан дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэхи хэсүү шанга туршалгануудые дабажа гараад, манай арадай зол жаргалай аша туhада улам саашадаа hалбаран мандажа байнхай.

Д. Ф. Устинов үгэ хэлэхэдээ, агууехэ hайндэртэй — фашизмын илаhaap 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, баярай суглаанда хабаадагшадта, Монгол ороной коммунистнуудта, бүхы аха дүү монгол арадта Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, бүхы совет арадай халуун амаршалга дамжуулаа.

Хүндэтэ нүхэдүүд, таанадта КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, Монголой Арадай Республикын хүндэтэ гражданин нүхэр Леонид Ильич Брежневэй зүгhөө үнэн зүрхэнэй амаршалга, эрхим хүсэлэнгүүдые дамжуулнаб гэбэ.

Д. Ф. Устинов СССР МНР хоёрой хоорондын харилсаанай амжалтатайгаар хүгжэжэ байhые тэмдэглээд, совет-монгол харилсаанай бүри ехэ аша үрэтэйгөөр хүгжэхын тула, социалис шэнэдхэлгэнүүдэй замаар үшөө хурдан түргэнөөр урагшаа дабшаха арга энэ харилсаанай олгохын тула КПСС-эй Центральна Комитет, Советскэ правительство саашадаашье оролдолго хүсэлэлгэ гаргаха байха гэжэ монгол ханинарые найдуулба.

Монгол орон дотор социализмын хэрэгэй илахын түлөө, совет-монгол хани барисаанай хэтын хэтэдэ, эбдэршэгүй батаар хүсэжэн мандахын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдалай мандахын түлөө үреэлэн үгэнүүдые Д. Ф. Устинов түгэсхэлдөө хэлээ.

* * *

Д. Ф. Устинов КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба правительствын даалгабаряар МНР-эй партийна, гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ «1941 — 1945 онуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда туйлагдаhан Илалтын 30 жэл» гэhэн ойн баярай медальнуудые барюулба.

СССР-эй партийно-правительственна делегаци МНР-эй ниислэлдэ нээгдэhэн «Агууехэ Илалтын 30 жэл» гэhэн ойн баярай выставкэдэ ошожо хараа. Сүхэ-Баатарай ба Чойбалсанай шарилнуудтай бунханай дэргэдэ венок табяа.

БААТАР-ПАНФИЛОВЕЦУУДАЙ ДУРАСХААЛДА

ВОЛОКОЛАМСКА ШОССЕ. Пилоткo малгайнуудтай, солдат гимнастеркэнуудтай басагад - регулировщигууд майн 6-най үдэр эндэхи харгын бэлшэр дээрэ жагсанхай байба. Үглөөгүүр эртэ автомашинанууд түмэр харгын Дубосеково гэжэ разъезд тээшэ таhалгаряагүй дабшана. 1941 оной ноябриин 16-да генерал И. В. Панфиловай дивизиин бүлэг сэрэгшэд энэ гайхамшаг баатаршалга гаргаа бэлэй.

«Бултадаа шагнагты!» гэhэн уряагай үгэнүүд зэдэлнэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаhан Илалтын 30 жэлэй ойдо, 28 баатар-панфиловецуудай дурасхаал мүнхэлхэ памятнигые нээлгэдэ зорюулагдаhан митинг дээрэ КПСС-эй МК-гай нэгэдэхи секретарь В. И. Конотоп, Ленинэй ордено Московско сэрэгэй округой командалагша, генерал-полковник В. Л. Говоров болон бусад үгэ хэлээ.

«Рубеж славы» гэhэн дурасхаалта газарнуудай тоодо ороhон Дубосеково тосхондохи мемориал нээгдэбэ. Ехэ буунуудай нэерээн соностоод, элдэб сэрэгүүдэй подразделенинүүд жагсаалай маршаар дабшан гараа.

(ТАСС).

...СЭРЭГШЭД- ...СКВАГАЙХИДАЙ ...ҮНДЭЛЭЛДЭ

...шэрүүн 1941 ...мец-фашис булимта... ...эрэлхэгээр тулал... ...москвагайхид-арадай ...дурасхаал мүн... ...памятник нээлгын ...ёhолол майн 6-да Киев... ...шоссегэй 91-дэхи кило... ...болобо.

(ТАСС-ай корр.).

АХА ДҮҮГЭЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ТУГ ДОРО

ПРАГА. (ТАСС-ай тусхай корр.). Чехословак-совет хани барисаанай холбоондо Арадуудай хани барисаанай орден барюулалгын баяр ёhолол майн 6-да эндэ болобо. ЧССР-эй ба СССР-эй арадуудай хоорондын хани барисаае, харилсаа холбооe бэхижүүлэн хүгжөөлгэдэ ехэ габьяатай байhанайнь түлөө тэрэниие СССР-эй Верховно Соведэй **Президиум иимэ үндэр дээдэ шагналда хүртөөhэн байна.**

КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүд, гэшүүдтэ кандидадууд, КПЧ-гэй ЦК-гай секретарьнар, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай **секретарь А. П. Кириленко түрүүтэй СССР-эй партийно-правительственна делегаци,** Чехословак-совет хани барисаанай холбооной хүтэлбэрилэгшэд ба эдэбхитэд үндэр дээдэ шагнал барюулалгын ёhололдо хабаадаа.

А. П. Кириленко суглараагшадай үмэнэ үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневэй үнэн зүрхэнэй халуун амаршалгые **Чехословак-совет хани барисаанай холбооной бүхы гэшүүдтэ,** мүн суглараагшадта А. П. Кириленко дамжуулаа.

А. П. Кириленко Арадуудай хани барисаанай орден Чехословак-совет хани барисаанай холбооной тугта суглараагшадай нэрьемэ альга ташалган доро зүүлгэбэ.

* * *

Чехословакиие сүлөөлhөөр 30 жэлэй ойн хүндэлэлэй дурасхаалта медальнуудые Г. Гусак СССР-эй партийно - правительственна делегациин гэшүүдтэ майн 6-да барюулаа.

«1941—1945 онуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда туйлагдаhан Илалтын 30 жэл» гэhэн ойн баярай медальнуудые Г. Гусагта, мүн Чехословакиин бусад хүтэлбэрилэгшэдтэ А. П. Кириленко барюулба.

БААТАР ГАБЬЯАШ МҮНХЭ

МОСКВА... Энэ үгэ хүн бүхэнэй сээжэ зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө хадуугданхай, хүн бүхэнэй найдал, дурлал, талархал энэл үгэтэй холбоотой. Манай ниислэл хото — баатар хото, түрүүшын социалис гүрэнэй ниислэл, хэндэшье - диилдэхэгүйбди гэжэ бэеэ һайрхаһан фашистнуудай үй түмэн сэрэгые бүдэрүүлһэн хото, хүн түрэлтэнэй үмэнэ алишье талаараа алдаршаһан хото... Иимэл даа манай Москва.

Үе сагуудай холбоон таһаршагүй юм. Эгээл түрүүшын коммунис субботник Москвада болоо бэлэй. Тэрэниие Владимир Ильич «агуу-ехэ үүсхэл» гэжэ нэрлээ һэн. Энэшье жэлдэ москвагайхид бүхэсоюзна ленинскэ коммунис субботник эмхидхэхэ үүсхэл гаргаа КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1975 он) Пленум дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүдээр урмаша-

АГУУ ОРОНОЙ ЗҮРХЭН

һан ниислэл хотымнай ажалшад партиингаа XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсон, коммунис субботнигой үдэр шэн габьяатайгаар ажаллажа, табан жэлэй жасада нилээд ехэ хубитаяа оруулба.

Арад түмэнэй дурасхаалда Москвагай баатаршалга хэтэ мүнхөөр ороо. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-ехэ дайнай хэсүү хүндэ үдэрнүүдтэ 120 мянга гаран москвагайхид - металлистнууд, барилгашад, бүд нэхэгшэд, инженернүүд, эрдэмтэд, уран зураашад, студентнэр арадай ополчениин сэрэгэдэ жагсаа бэлэй. 1,5 миллион москвагайхид Эхэ оронойнгоо сэрэгшэд болоо һэн. Тэдэнтэй ээм ээмээ түшэлсэн Москва хотоёо бүхы совет хүнүүд хамгаалалсаа. Тэдэнэй дунда украин ба белорус, латыш ба литовец, армян ба грузин, узбег ба казах яһанай, юрэдөөл, үргэн дэлюун совет ороной бүхы яһатанай түлөөлэгшэдые золгожо болохоор һэн. Ленинэй партиин ударидалга доро жагсаһан манай ороной

В. Ф. ПРОМЫСЛОВ, Мөссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ

арадуудай дайшалхы, интернациональна нэгэдэлые дэлбэ сохихо ямаршье хүсэн дэлхэй дээрэ байгаагүй.

Ажалша Москвагай баатаршалга мүн лэ хэзээдэшье мартагдахагүй. Валшар багахан үхибүүдһээ эхилээд үбгэн буурал үбгэд, хүгшэд хүрэтэрөө түрэл ниислэлээ хамгаалхаяа бодоо һэн. Тэдэнэр фронтдо мордоһон эрэшүүлэйнгээ орондо хүдэлжэ эхилээ.

Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойе уттуулан, «Өөрынгөө ба тэрэ хүбүүнэй түлөө» гэһэн уряатайгаар бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ Москвагай эдир залуу үетэн эхи табяа. Тиигэжэ агуу байлдаанда унаһан совет сэрэгшэд дахяад түрэл бригададаа, цехтээ, барилгадаа, эрдэмтэдэй лабораторидо орожо, амиды мэтэ ажаллаһанда тоологдобо бшуу.

КПСС-эй XXIV съезд москвагайхидай урда түрэл хотоёо коммунис ёһоной жэшээтэ город болгохо гэһэн тон хүндэтэй, харюусалгатайшье зорилго табяа. Энэ зорилго шиидхэлгэдэ олон миллион ажалшад хабаадана. Завод, фабрикануудай, барилгануудай хэдэн зуутаад бригаданууд юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб, уялгануудые үни хада дүүргээд, шэн габьяатайгаар ажаллажа байна. Мүнөө Москвагай индустри Гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хүртэһэн мянга гаран зүйлэй продукци гаргана.

В. И. Ленинэй дурадхалаар үшөө 1918 ондо Москва хотые шэнэдхэн байгуулха түсэб табигдажа эхилээ бэлэй. 1935 ондо партиин ЦК болон совет правительствын баталһан түрүүшын генеральна түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ. Хатуу шанга байлдаанайшье үедэ Москвагай метрополитениие барилга һаатуулагдаагүй юм.

Дэлхэйн түрүү үзэлтэй хүнүүд манай ниислэл хотын нэрые «эб найрамдал» гэһэн үгэтэй холбодог. Партиин XXIV съездээр баталагдаһан эб найрамдалай программа амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Энэнь хүн түрэлтэнэй эгээл нангин эрмэлзэлдэ харюусана. Тиимэһээ Москвагай нэрэ хүндэ уласхоорондын байдалда тусгаар һуури эзэлнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ харин гүрэнүүдэй хэдэн зуугаад мянган айлшад — эрдэмтэд, артистнар, спортсменүүд, туристнууд, аралжаа наймаанай зургаануудай түлөөлэгшэд манай ниислэл хото ерээ, түүхэтэйнь, байдалтайнь танилсаа...

Ингэжэл Москвамнай Агуу Илалтын 30 жэлэй ойе угтажа байна. Фашизмтай тэмсэлдэ эрэдхэг зориг харуулһан баатар хүбүүд, басагадайнгаа нэрые үйлсэ гудамжанууд, талмайнууд, бульваринуудтаа үгэжэ мүнхэрүүлээ. Харин мүнөө эгээл гоё талмайнуудайнгаа нэгэндэ «Илалтын талмай» гэжэ нэрэ үгэхэнь.

Танигдаагүй сэрэгшын дурасхаалта хүшөө шэнэлэгдэжэ байна. Поклонно хада дээрэ асари томо Илалтын хүшөө бодхоогдохо. Москва хотоёо хамгаалан, баатарай үхэлөөр унаһан хүнүүдэй дурасхаалда үшөө хэдэн хүшөө бодхоогдохоор хараалагдана.

(ТАСС).

Танигдаагүй сэрэгшын хүүрэй дэргэдэ.
ТАСС-ай фотохронико.

БОГОНИХОНО...

△ Ниислэл хотын ... приятинуудай 2 ... зын бүтээлнүүдтэ ... шанарай тэмдэг ...

△ 63 мянга гаран ... хүмүүжүүлэгшэд ... хотын залуу үет... дэлмэрншэн ангиин ... лиг ёһо заншалда, ... шэлдэ һургана.

△ Москвада 25 театр, ... кино-түхеэрэлгэ, 1.300 ... библиотекэ, 62 музей, ... гаран клуб, соёлой ... тоологдоно.

△ Ниислэл хотод ... соо 18 миллиард хэ... тэнүүд хэблэгдэнэ.

△ Москвагайхидай ... дэ 69 стадион, 230 ... тическа зал, 22 ... футбол наадаха 111 ... бии юм.

△ Ниислэл хотын ... дээдэ һургуулинуудта ... мянган студентнэр һу... на.

△ Манай Москва ... 62 гүрэнүүдэй ниисл... городуудтай хани ... холбоо барисаатай.

ДУРАСХААЛ

ҮЕ САГ дайнай шарханууды удаанаар эдэгээнэ: Амгалан байдалай анзаһан гушадахи хабараа дайн байлдаанай болоһон газар дээрэ буразда татаба. Зүгөөр Дубосеково шадархи окопууд, Волоколамскын дотууд. Бородинска поли дээрэхи бэхилэлтэнүүд унжэгэн ногоогоор хушагдаагүй зандаа. 1941 оной намар, үбэлэй һарануудта Россин эрхим хүбүүдэй шуһа алдалан унаһан бэеыень хүрьһэндөө шэнгээн абаһан Москва шадархи газар тэрэ баатаршалгата үе сагые һануулна.

Москва шадархи байлдаанай карта харанабди. 1941 оной фронтын байдал элдэб зурлаануудаарнь харан тухайлнабди. Эдэ зурлаанууд хадаа алдар солын хилэ гэжэ нэрлэгдэнхэй. Карта дээрэхи эдэ зурлаанууд 500 километрэй зай эзэлнэ. Үнэн дээрээ энэ фронтын хилэ гээшэ. Тэрэниие зубшан һүртэ монументнүүд, хүшөөнүүд, унаһан сэрэгшэдэй гэгээн хүүрнүүд, блиндаж болон траншейнүүд... Клин, Наро-Фоминск, Истра, Можайск, Руза, Волоколамск, Звенигород, Малоярославец — эдэл даа агуу байлдаанай хилэ болоһон хотонууд.

Хабарай һайхан сагай ерэжэ, сэсэг набшын задараад, булжамуур шубуудай жэргэн байха үеэр энэ хилэ дээрэ хүн зон хэдэн мянгаадаараа сугларжа, агуу дайнда унаһан сэрэгшэдэй мүнхэ дурасхаалые ёһолон хүндэлдэг.

Перхушково һууринда хүдөөлүүлһэн лётчигой хүүрэй дэргэдэ зогсонобди. Энэ һууринда Г. К. Жуковай штаб байрлаһан юм. Мантай зэргэлээд . үндэр наһатай, буурал толгойтой эхэнэр зогсоно. Вера Романовна Коровина Пензэһээ ерээ. Тэрэ хабар бүхэндэ эндэ ерэдэг. Һууринай хүн зон тэрэниие танидаг, ехэтэ хүндэлдэг юм. 1941 ондо манай истребитель фашис хэдэн самолётдой тулалдаа. Манай лётчик 3 «мессерые» унагаагаад, өөрөө тудуулшаһан байгаа. Лётчигой бэеые сэрэгэй ёһоор хүдөөлөө, Теэд тэрэнэй нэрэ обог мэдэгдэнгүй үлэшоо. Зүгөөр Вера Романовна миниил хүбүүн гэжэ сэдьхэдэг. Тиимэһээ жэл бүри эндэ ерэжэ, пионернүүдтэй хамта хүшөөень шэрдэдэг, сэбэрлэдэг, сэсэг һуулгадаг.

Дурасхаал... Бородино... Ородой алдар суута газар. 1812 он... 1941 ондо Шевардинска редут дээрэ дахяад лэ хатуу шанга байлдаан болоо һэн. Харин мүнөө Мюрадай морин сэрэгшэд бэшэ, фельдмаршал Клюге гэгшын танкнууд добтолоо. Полковник В. И. Полосухинай 32-дохи дивизиин Бородинодо тогтоходо, эндэхи музей хаагдаагүй байба. Полковник Полосухин музей харагшадай дэбтэр соо иигэжэ бэшэбэ: «Би Бородиное хамгаалхаяа ерэбэб!». Удаань дайсанай 117 танк бута сохигдоо, Полосухин үгэдөө хүрөө.

Мүнөө Подольск хотодо үшөө нэгэ асари томо мемориал нээгдэхэнь. Подольскдохи ябаган сэрэгэй ба артиллерийскэ училищинуудай курсантнуудай дурасхаалда тэрэ табигдаха. Харин Майн 9-нэй үдэр Дубосеково шадар 28 баатар панфиловецуудай дурасхаал мүнхэжүүлэн, мүн лэ томо гэгшын монумент нээлгын баяр ёһолол болохо.

В. ИТКИН,
ТАСС-ай корр.

> Москва москвагайхидта хүндэтэй байхаһаа гадна, мүн бүхы совет хүнүүдэй түрэл хото болоно. Энэ хадаа үнгэрһэн сагай агуу түүхэтэй хото байхаһаа гадна, ерээдүйн гайхамшаг хото мүн.
>
> *Л. И. БРЕЖНЕВ.*

Баатар-хото Москва тухай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ ниислэлээ хамгаалһан хүнүүд тухай, тэдэнэй дайшалхы ба ажалай баатаршалгые үргэлжэлүүлэгшэд тухай энэ хуудаһанда уншахыетнай дурадханабди.

БОГОНИХОНООР

△ Москва 87 мянган гектар газар эзэлдэг. Тэрэ эзэлдэг газарайнгаа хэмжээгээр Нью-Йорк, Лондон, Парижһаа һураггүй ехэ юм.

△ 1975 оной январиин 1-нэй байдалаар Москвада 7,6 миллион хүн ажаһууна.

△ Агууехэ Илалтын 20 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Москвада «Герой-городой» нэрэ зэргэ олгогдоод, Ленинэй орден «Алтан Одон» медальтайгаар туггань зүүлгэгдэһэн. Тиихэдэ Москва үшөө Ленинэй ба Октябриин Революциин орденуудаар шагнагданхай.

△ Москвагай промышленна хүсэ шадалтай, арга боломжотой дэлхэйн олохон гүрэнүүд зэргэсэжэ шадахагүй. Тэрэнэй мянга табан зуун предприятинууд булад хайлуулна, станок болон подшипнигуудые, электромоторнуудые, час болон телевизорнүүдые... гаргана. Манай ороной гаргадаг 40 процент торгон, 20 процент нооһон бүд эндэ нэхэгдэнэ.

△ 40 мянгаад москвагайхид табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн тухайгаа мэдүүлэнхэй.

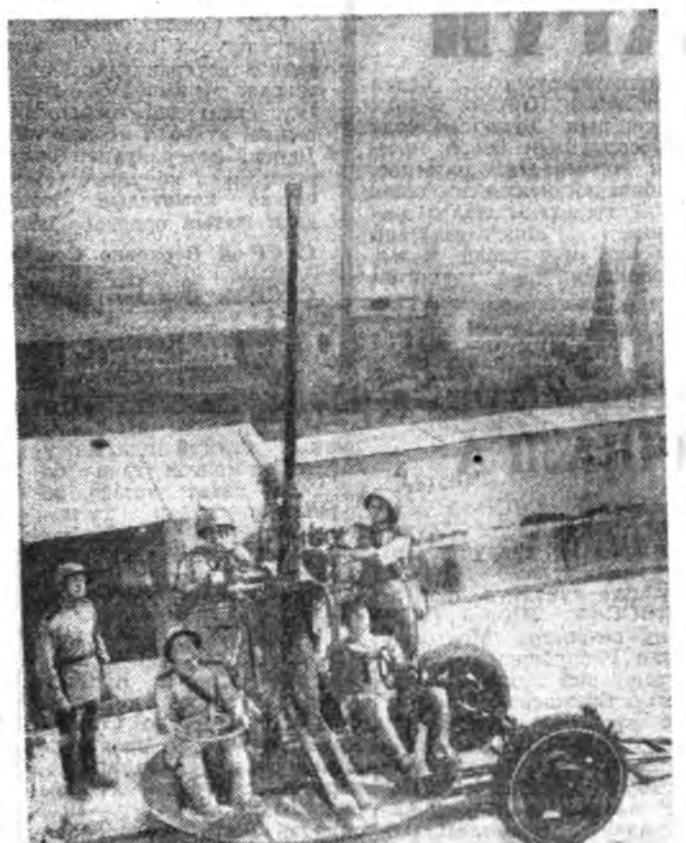

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зенитчигүүд Москвагай тэнгэри хамгаалжа байна. Агаарай тулалдаанда, мүн зенитнэ артиллериин хүсөөр Москва шадарай тэнгэридэ 1941 оной июль һараһаа 1942 оной январь һарын дүүрэтэр дайсад 1 мянга гаран самолёдоо алдаа.

ТАСС-ай фотохронико.

Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, армиин генерал Д. Д. ЛЕЛЮШЕНКО

ТҮРЭЛ НИИСЛЭЛЭЭ ХАМГААЛГА

МОСКВА шадар гитлеровскэ сэрэгүүдые бута сохилго Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай, мүн дэлхэйн хоёрдохи дайнай түүхэдэ тусгаар һуури эзэлдэг. Бидэндэ энэ тулалдаан үнгэрһэн дайнай эгээл шанга байлдаануудай нэгэниинь болоо һэн. Ушар юуб гэбэл, дайсад тэрэ үедэ бүхы шахуу Европые эзэмдэнхэй, фашис блок (Германи, Итали, Япон болон үшөө хэдэн гүрэн) байгууланхай байгаа бшуу. Харин бидэ имагтал өөһэдынгөө хүсэндэ найдаха аргатай байгаабди.

1941 оной сентябриин һүүл багаар дайсад Москвае булимтаран абаха зорилгоор 1 миллион шэлэгдэмэл эсэсовецүүдээр бүридхэгдэһэн сэрэг, 1.700 танк, 14 мянга гаран үхэр буу, миномёдуудые, мянгаад самолёдуудые добтолгодо хаяһан юм. Харин бидэ сэрэгшэдэйнгээ, дайшалхы техникын тоогоор, илангаяа танк ба авиацяар, дайсадһаа һураггүй дутуу байгаабди. Шалтагааниинь гэбэл, дайнай түрүүшын гурбан һарын туршада нилээд олон сэрэгшэдээ, техникээ, буу зэбсэгээ алдаһаниай элитэ. Ороной зүүн зүг руу зөөгдэһэн танк, самолёт, элдэб буу зэбсэг гаргадаг заводуудай хүсэндөө орожо үрдеэгүй байгаа бшуу. Имэл шахардуу шанга байдалда тулалдаха баатай болоо һэмди. Хэды тиигэбэшье дайсадай «блицкриг» хэхэ түсэбыень буруутуулжа шадаабди. Гитлерэй һэнгэргүй түргэнөөр илалта туйлаха гэһэн һайрхуу һанаашалгань хумхиин тооһон мэтэ үгы хэгдэшоо.

Түрэл партиингаа, правительствынгаа уряалаар бүхы совет арад Москвагаа хамгаалхаар бодоо һэн. «Дайсан бута сохигдохо — илалта манай гарта» гэһэн уряае хүн бүхэн сээжэ зүрхөөрөө мэдэржэ ябаа. 1941 оной намар Москва шадар шуһата хатуу байлдаан хүсэндөө орожо эхилээ. Энэ үедэ Москва хотынхид арадай ополчениин 16 дивизи, 100 мянган коммунистнүүдые, 260 мянган комсомолшуудые фронтдо эльгээбэ.

Эндэ хэдэн жэшээ дурдаха хүсэл түрэнэ. 1941 оной октябриин эхин... Миниин соединениин бүридэлдэ ородог танкнуудай 4-дэхи бригадын ротын командир Александр Бурда өөрынгөө мэдэлэй танкнуудаар нэгэл тулалдаанай үедэ дайсанай 20 танк, 12 үхэр буу үгы хээ, 2 батальонһоо үлүү ябаган сэрэгшэдые Гудерианай армиин 4-дэхи танкова дивизиин штабые хюдаа.

Дурсагдагша бригадын танкын командир Иван Любушкин октябриин 6-най үдэр Мценск город шадар дайсадай 9 танк хосороогоо. Бурда Любушкин хоёр Советскэ Союзай Геройнууд болоо бэлэй.

1941 оной октябриин түрүүшын 10 хоногто Орловско-Тульска шэглэлдэ фашистнуудай 200 танк хюдажа. Мценск город шадар добтолгыень тогтоожо шадаа һэмди. Эдэл үдэрнүүдтэ Вяземско-Можайска шэглэлдэ үсэд шанга байлдаан һүжэрбэ. Бүхэли неделиин туршада, тодорхойлон хэлэбэл, октябриин 11-һээ 17 болотор 5-дахи армиин сэрэгшэд (би тэрэ үедэ тус армиин командалагшаар томилогдоод бэйгааб) алдар суута Бородинска поли дээрэ Гитлерэй танкнуудай үзэгдөөгүй шанга добтолгые тогтоогоо һэн.

Дайсадта амар заяа үзүүлэнгүй,хүсыень нэмээжэ үрдюулэнгүй добтолгодо орохо гэһэн шиидхэбэри Верховно Главнокомандованиин Ставка абаба.

1941 оной октябриин 6-ай һүни... Аалин намдуу... Армиин генерал Г. К. Жуковай хүтэлбэрилдэг Баруун фронтын сэрэгшэд артиллериин ба авиациин бэлэдхэлгүйгөөр добтолгодо орожо, дайсадай зүүн тала руу хүлеэгдээгүй шанга сохилто хэбэ.

Эндэ гол түлэб сибирягуудаар бүридүүлэгдэһэн 30-дахи арми (би командалагшань байгааб) эрэлхэг зориг, баатаршалга харуулаа. Дайсад иимэ юумэн болохо гэжэ хүлеэгээгүй байгаа. Энэ сохилтын ашаар бидэ фашистнуудые түрэл ниислэлһээ баруулжаа 100—250 километр хүрэтэр сухарюулаа бэлэйбди. Тиигэжэ 11 мянган город болон һууринтосхонуудаа сүлөөлөөбди.

Харин корреспондентнүүд, дипломадууд Москва шадар туйлаһан илалтыемнай ухаа заяанда оромогүй, үнэншэмэгүй үзэгдэл гэжэ нэрлээ бэлэй. Хай даа, совет хүнүүдэй үзэл бодол, эрмэлзэлые, хани нэгэдэлыень тэдэ таажа шадаагүй бшуу. Фашис генерал Блюментрит иигэжэ бэшээ һэн: «Москвагай түлөө тулалдаанһаа манай ами наһан гү, али үхэл дулдыдаха гэжэ немец солдат бүхэн хүсэд мэдэржэ байгаа. Хэрбээ ородууд маниие эндэ буляа һаа, бидэндэ ямаршье найдал үлээхэгүй».

Фашис олон генерал, фельдмаршалнууд Москва шадар сохюулһанаа мэдэрбэшье, тэрээндэ элдэб шалтаг билтаг бэдэрдэг һэн. Зүгөөр ородой үбэл, муу харгы, нэлэнхы үргэн дайда тэдэнэй добтолгые буруутуулаа бэшэ. Коммунис партяар хүтэлбэрилүүлһэн шэн зоригто совет арад, зэбсэгтэ хүсэниинь илалта туйлаа.

Москва шадархи добтолгомнай Гитлерэй сэрэгые үй һамна сохилгын түрүүшын шиидхэхы шата болоо. Тиихэдэ 36 мянган сэрэгшэд ба командирнуудай орден, медальнуудаар шагнагдаа, харин 110 хүн Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Түрэл ниислэлээ Совет ороной бүхы үндэһэ яһатан хамгаалаа.

Немец-фашис булимтарагшадые Москва шадар сохиһон ушар хадаа уласхоорондын-политическэ тон ехэ удха шанартай байгаа. Гитлерэй дарлалта доро ороһон Европын олохон гүрэнүүдэй арад түмэнэй сэдьхэлдэ эрхэ сүлөөгөө эдлэхэ найдал, тэмсэлдэ бодохо эрмэлзэл түрэжэ захалаа бшуу. Фашизмын «хүрин тахалһаа» дэлхэйн арадуудые абарха хүсэн имагтал СССР орон гээшэ гэжэ тэдэ этигээ.

Аяар холын тэрэ декабриин үүр сайлганаар Агуу Илалтымнай түрүүшын алхам хэгдээ һэн. Имагтал Москваһаа эхилээд бидэ илалтынгаа замда гараа бэлэйбди.

БААТАРШАЛГЫ... ҮРГЭЛЖЭЛ...

Танкнуудые зогсооохо бэхилэлгэнүүд, үдэртөө Тверскэ ... лезко бульварнууд дээрэ «һажаад», үдэшэн боро хар... огторгой өөдэ дэгдээгдэдэг аэростадууд, саарһаар х... лүүлэн няагданхай байрын гэрнүүдэй, магазинуудай ... нууд... Иимэл түхэлтэй һэн дайнай үеын Москва. Дай... богоһоонь тулаад байбашье, Москва ажаллаһан, һур... һан, барилгаяа үргэлжэлүүлһэн зандаа һэн. 1941 оной окт... һарада В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ СССР-эй Гүрэнэй б... текэ уншагшадтаа үдэр бүри 2700 ном, 275 журнал ... байгаа. Энэл һарада бомбоор һандаргагдаһан Е. Вахтан... нэрэмжэтэ театрай байшан заһабарилагдаа. Ураал, Си... руу зөөлгэгдэһэн фабрика, заводуудай хооһорһон цехүү... үбгэд, хүгшэд, үхибүүд дайсанай таһалгаряагүй бууда... доро снарядуудые, патронуудые, минэнүүдые хэжэ эхил... Эсэгэ, аханарайнгаа хэрэг үргэлжэлүүлжэ байһан ... үеын хүнүүд тухай, дайнай үеын Москва тухай ТАСС... корреспондентнүүд хөөрэнэ.

I. ГОЛ КОНВЕЙЕРЭЙ СОХИС...

ЛЕНИНСКЭ комсомолой нэрэмжэтэ Москвагай автозаводой үүдэнһээ үдэр бүри манай ороной, мүн харин 70 гаран гүрэнүүдэй харгынуудта шэб шэнэхэн 620 хүнгэн машинанууд гарана.

Тус заводой хүдэлмэришэд Агуу Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулһан ажалай вахтада жагсаад, майн 9 болотор дүрбэн һарын түсэбһөө гадуур мянган машина бүтээхэ гэжэ шиидээ. Тэдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэмөөр ажаллана. Апрелиин 20-до 800 машина конвейерһээ буугаад байба.

— Табан жэлэй эхиндэ гол конвейерэймнай байшан ашаглалгада үгтөө һэн, — гэжэ заводой ветеран, эрдэм шэнжэлэлгын ба техническэ мэдээлэлэй таһагай начальник В. А. Садовников хөөрэнэ. — Мүнөө үеын технологическа түхеэрэлгэнүүдээр зэбсэгжэһэн энэ конвейер жэл соо 200 мянган «Москвич» машина, үшөө 20 мянган машина хабсаргажа боломоор запасай частьнуудые гаргаха арга олгоо. Дайнай урда тээ манай завод сууга «полуторкануудые» гаргадаг һэн. Дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ заводоймнай эгээл эр... хим 700 хүдэлмэришэд ... мордобо. Сентябрь һара... үйлэдбэримнай зүүн зүг ... ябуулагдаба. Москвад... хүниинь үлэжэ, гранат... снарядуудай торхо хэжэ... бэбди.

Үргэһэ нойргүй хүдэл... лэйбди. Жэшээнь, ста... М. Павлушина өөрынгөө ... лаанда хүдэлһэнэй ... фронтдо мордоһон үбгэ... станогто хүдэлдэг һэн. ... шэ П. Фролов һалбари ... түрүүлэн нэгэ доро хоёр ... ногто хүдэлжэ эхилээд, ... рэйнгөө даабари 450—50... цент хүрэтэр дүүргэдэг ... Харин үрэмдэгшэ Анна Б... нормоёо арбан хоёр ... үлүүлдэг бэлэй.

Дайнай һүүлээр Ураа... автозаводойхид бусажа, ... гэн машина гаргаха түх... нүүдые тодхожо эхилбэ. ... жэ 1947 онһоо «Москвич... кын машинанууд бүт... захалаа. Дайнай һүүл... үлүүтэй жэл соо I ... машина гаргагдаа. Хар... ёрдохи миллион машина ... доол 7 жэл соо бүтээ... даабди. 3-дахи милл... бүришье богони саг ... лагдаха.

2. ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУ...

ТҮСЭБТЭ табан жэлэй, мүн 1975 оной түсэбые урид... дүүргэхэ хүдэлөөндэ эхи табиһан «Красный пролетарий» ... водой коллектив нэгэдэхи кварталай уялгаһаа гадуур 30 ст... нок бүтээбэ.

Краснопролетарцуудай бүтээһэн станогуудые ороной... предприята бүхэндэ хаража болоно. Тиихэдэ харин ол... гүрэнүүдтэ эдэ станогууд эльгээгдэнэ.

— Юһэдэхи табан жэл бидэндэ тон ехэ удха шанар... байба, — гэжэ заводой главна экономист А. С. Клинго... рэнэ. — Хоёр жэлэй саана 16К20 түхэлэй тон шэнэ, ун... сальна станок гаргажа эхилээбди. Мүнөө энэ станогто Г... нэй шанарай тэмдэг үгтөө. Урдын станогуудта эрх... 16К20 станок ажалай бүтээсые 15 процентээр дээшэлүү...

Продукцияа саг үргэлжэ шэнэдхэн һэльбэлгэ хадаа пр... приятиин коллективэй ёһо заншал, хуулинь болонхой. ... дайнайшье жэлнүүдтэ заводой цехүүд соо станогуудые от... жэ, танкнуудые заһабарилжа байхадаашье, конструкт... шэнэ түхэлэй станогуудые ухаалан зохёоһон зандаа һэн. ... най һүүл багаар 1А62 түхэлэй станок гаргажа эхилээ һэ... 1944 ондо конвейерэ арга хэрэглэгдэжэ захалаа.

Мүнөө һарадаа 1 мянган станок бүтээн гарганабди. ... дой ветеранууд, дайнай хойхохи жэлнүүдтэ түрэһэн ү... басагад оба эжынэрэйнгээ шэн зоригто ажалые үргэ... һээр.

3. ТЭРЭ ХҮБҮҮНЭЙ ТҮЛӨӨ...

«БУРЕВЕСТНИК» гэжэ гуталай фабрикын хүдэлмэришэн Петр Максимов түрүүшын һайн дуратанай тоодо оролсон, Сокольническо коммунис батальоной сэрэгшэ болоод, фронт мордоһон юм. Тэрэ Курска дүхэригтэ баатарай үхэлөөр унаа.

— Тэрэ мүнөөдэр дайнһаа бусаагүй хэдэ мянган солдадуудтал адли бидэнтэй зэргэ жагсаба, — гэжэ тус предприятиин комсомолой комитедэй секретарь Валя Лагетина хөөрэнэ. — ВЛКСМ-эй XVII съездын делегадууд — оро... нойнгоо эрхим гута... һэн Игорь Скринич, П... баевай нэрэмжэтэ ... ска фабрикын хүдэл... Ирина Бондарева хоёр ... тын 30 жэлэй ойе ... «Өөрынгөө, мүн тэрэ ... нэй түлөө» гэһэн ... социалис мүрысөөндэ ... хыень бүхы совет ... лые уряалаа һэн. «Буре... гэй» хүбүүд, басагад ... хэлыень халуунаар ... Табан жэлэйнгээ түсэб ... да дүүргэжэрхиһэн ... нөө Петр Максимов... ажаллажа байна. ... риингөө даабари 400 ... центээр дүүргэдэг Н. С... 2,5 һара соо жэлэйн ... дүүргээ.

Москвагайхидай энэ ... үүсхэлые Эхэ ороной ... хы хүбүүд, басагад ... Тэдэ «Ажалдаа баатар ... мэтээр!» гэһэн ур... ажаллана. Тиигэжэ ... тэмнай табан жэлэй ... ...

ТЭМСЭЛЭЙ ТОДО БАРИМТАНУУД

Түрэл хотоёо хамгаалха зорилготойгоор хахад миллион москвагайхид бэхилэлтын элдэб түхеэрэлгэнүүдые хэлсэһэн юм. Тэдэ 361 километр утатай танкнуудые зогсооxо гүнзэгы нүхэ малтаһан, 331 километр эскарп бодхооһон, 7781 дот ба дзот бүтээһэн, 611 километр газарта түмэр утаһанаар хаалта хэһэн байха юм.

△ 650 мянган һайн дуратан ниислэл хотоёо дайсанай авиациин добтолгоһоо хамгаалалсаа.

△ Москвае хамгаалалгын тулалдаанай эхилхэ багаар ниислэл хотын 2 мянга тухай предприятинууд сэрэгэй техникэ, буу зэбсэг, эдеэ хоол гаргажа эхилээ.

△ Ниислэл хотын 500-гаад предприяти ороной зүүн зүг руу абаашагдаа.

△ Москвае хамгаалгын байлдаанай үедэ ниислэлэй донорнууд 90 мянган литр шуһаяа тушаагаа, городой 750 предприяти болон эмхи зургаанууд госпитальнуудые харууһандаа абаа. Шархатаһан сэрэгшэдые 50 мянган эхэнэрнүүд аргалалсаа.

△ Москва шадархи тулалдаанда фашис булимтарагшад хахад миллион үлүүтэй сэрэгшэдээ, мүн 1300 танкнуудаа, 2500 үхэр буугаа, 15 мянга гаран машинануудаа болон бусад техникээ алдаа.

△ Орёл, Белгород хотонуудые сүлөөлһэнэй хүндэлэлдэ 1943 оной августын табанай һүни ниислэл хотын тэнгэридэ түрүүшын салют нэерээ бэлэй. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо салют үгэлгэ заншалта болоһон байха юм.

△ 800 гаран москвагайхид Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртөө.

△ Миллион гаран зон «Москвае хамгаалһанай түлөө» медаляар шагнуулаа.

(ТАСС).

ПАРТИ БОЛОН АРАДАЙ БАТА НЭГЭДЭЛ

...сиин Федерациин ба ...дай АССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадта кандидатуудые дэбжүүлгэ, ...кандидатуруудые ...орон доторой, ...доо манай республи... баярай орлон ...үнгэргэдэгжэ бай...

...ЗДЫН АЙМАГ

...совхозой хүдэлмэ... худөө ажахын мэргэ... болон алба хаагша... һунгалтын урда тээхи ... боложо, Буряадай ... Верховно Соведэй ... кандидадаар дэб... асуудал зүбшэгдэбэ. ... эрхим һаали... Аграфена Фё... Бекетовае һунгуу... 63-дахи округ... кандидадаар ... гэжэ шиидхэбэ... суглаанда хабаадагшад...

...ряадай АССР-эй Вер... Президиумэй ... Бато Семёнович ...ве Өөрэй совхозой ...лэгшэд республи... Верховно Соведэй депу... кандидадаар һунгуу... 4-дэхи округһоо нэгэн ... Ленинэй нэрэмжэ... бухы хүдэлмэ... хамтын суглаан ... дүүрбэ. Ажахынаа механизатор Инно... Павлович Поддель... гэшые Буряадай ...й Верховно Соведэй кандидадаар ...й һунгуулиин 65-... округһоо дэбжүүлхэ суглаанда хабаадагшад...

... станциин дунда ... һунгалтын урда ... суглаан болобо. Суг... хабаадагшад һунгуу... 68-дахи округһоо Бу... АССР-эй Верховно ... депутадта кандида... республикын ... промышленностин ми... Александр Романович ...ловые дэбжүүлбэ.

БАЙКАЛИИН АЙМАГ

...магай предприяти, ор..., ажахынуудай ...ын урда тээхи ажал... суглаанууд үргэлжэл... Сэлэнгын модоной ба... хүдэлмэришэд, инже... алба хаагшад хам... суглаан дээрэ Иль... 123-дахи һунгуулиин ... Буряадай АССР-... Верховно Соведэй депу... кандидадаар өөһэдын ... хүдэлмэрилэгшэдэй мо... линиин опе... Александр Анатолье... ...шевскиие нэгэн дуу... дэбжүүлбэ.

«Горячинский» курортын ...инскэ хүдэлмэрилэгшэ... алба хаагшадай кол... Буряадай АССР-эй ...вно Соведэй депутадта ...дадаар Горячинска ...охи һунгуулиин округ... республикын Статисти... управлениин началь... Даша-Нима Тыжебро... Рэднаевые дэбжүүлбэ.

...вкын түмэр-бетон хэ... заводой хүдэлмэри... инженерно-техниче... хүдэлмэрилэгшэдэй бо... алба хаагшадай суглаан... Суглаанда хабаадаг... ...аловска 124-дэхи һун... округһоо Буряадай ...эй Верховно Соведэй ...дта кандидадаар ...эй Буряадай обкомой ...анда ба агитацин та... даагша Михаил Ми... ...ич Гаськовые дэб... гэһэн тогтоол нэгэн ... баталан абаба.

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГ

ЗАКАМЕНСК. Хотын автотранспортна предприятиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай һунгалтын урда тээхи суглаан боложо, Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Закаменскын 82-дохи округһоо депутадта кандидадые дэбжүүлхэ асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Буряадай АССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр **Николай Васильевич Бутухановые** энэ округһоо депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ шиидхэбэри суглаанда хабаадагшад баталан абаа.

Санагын совхозой хүдэлмэришэд, худөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай хамтын суглаан боложо, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар ажахынгаа эрхим малшадай нэгэн **Надежда Дашиевна Бальжуровае** дэбжүүлбэ. Энэ нүхэр Санагын һунгуулиин 84-дэхи округһоо дэбжүүлэгдэбэ.

Аймагай СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой ажалшадай хамтын суглаан боложо, республикын Верховно Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин Баян-Голой 87-дохи округһоо совхозой директор **Ринчин Лобанович Бандеев** дэбжүүлэгдэһэн байна.

Энэдэхи Дүтэлүүрэй совхозой хүдэлмэришэд болон худөө ажахын мэргэжэлтэдэй хамтын суглаан боложо, республикын Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшөө. Һунгуулиин Цахирай 85-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй Захаминай райкомой нэгэдэхи секретарь **Николай Батович Михеевые** дэбжүүлхэ гэжэ шиидхэбэн байна.

Һунгуулиин Михайловкын 86-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо **Вазыр Иннокентьевич Николаев** дэбжүүлэгдэбэ.

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэн суглаан «Маяк» колхоздо болобо. Энэ колхозой гэшүүд Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Жэрэмэй 144-дэхи округһоо һунгагдаха депутадта кандидадаар колхозойнгоо түрүүлэгшэ **Денис Прокопьевич Болоневые** нэгэн дуугаар дэбжүүлбэ.

Энэ үдэр «Дружба» колхозой түбтэ иимэл асуудал зүбшэн хэлсэһэн суглаан болобо. Энэ суглаан дээрэ колхозой главна агроном **С. В. Чебунина**, тракторна бригадын бригадир **М. И. Попов**, колхозой түрүүлэгшэ **М. Г. Волонев** болон бусад үгэ хэлэжэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Тарбагатайн 143-дахи округһоо һунгагдаха депутадта кандидадаар колхозойнгоо механизатор, ВЛКСМ-эй гэшүүн **Петр Иванович Редикальцевые** нэгэн дуугаар дэбжүүлээ.

Мүн энэ үдэр Куйтун тосхондо хамтын суглаан болобо. Суглаанда хабаадагшад Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Куйтунай 145-дахи округһоо һунгагдаха депутадта кандидадаар КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой нэгэдэхи секретарь **Клим Кириллович Шомоевые** нэгэн дуугаар дэбжүүлээ.

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНО РАЙОН

Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад һунгуулиин Аршанска 22-дохи округһоо вагон хабсаргадаг цехэй шэрдэгшэдэй бригадир **Мария Намсараевна Тодоевае**, һунгуулиин Орешковскэ 23-дахи округһоо кузнечнэ цехэй термист **Семен Якимович Рыжаковые**, һунгуулиин Индустриальна 24-дэхи округһоо заводой начальник **Анатолий Семенович Асеевые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлбэ. Барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад һунгуулиин Заводской 25-дахи округһоо модошо дархашуулай бригадир **Владимир Цыденович Сандановые**, Зүүн Сибиирин түмэр замай отделениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад һунгуулиин Железнодорожно 16-дахи округһоо машинист **Георгий Иванович Беломестновые**, Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой хүдэлмэришэд болон алба хаагшад һунгуулиин Энергетическэ 27-дохи округһоо слесарьнүүдэй бригадир **Тамара Владимировна Фоминае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

ХЯАГТЫН АЙМАГ

Аймагай предприятинуудаар, колхоз болон совхозуудаар, эмхи зургаануудаар ажалшадай һунгалтын урда тээхи суглаанууд боложо, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлжэ байна. Хяагтын автотранспортын предприятиин коллектив Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Хяагтын 106-дахи округһоо депутадта кандидадаар хилын харуулшан **Михаил Тимофеевич Бородуля** гэгшые дэбжүүлээ. Эдэнэрэй шиидхэбэриие медицинскэ училищиин коллектив һайшаан дэмжээ.

Хяагтын түбэй больницын коллектив БурАССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Ленинскэ 107-дохи округһоо больницын врач-хирург **Полина Георгиевна Курдюковае** депутадта кандидадаар дэбжүүлээ. Эдэнэрэй һанамжые аймагай холбооной узелай коллектив һайшаан дэмжэһэн байна.

Хяагтын трикотаж нэхэлгын фабрикын коллектив Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Слободской 109-дэхи округһоо БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо **Владимир Афанасьевич Сахьяновые** депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн байна.

«Пограничный» совхозой коллектив Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Хяагтын Адагай 110-дахи округһоо тус совхозой ахалагша һаалишан **Цэндэ Дашиевна Замбалаевае** депутадта кандидадаар дэбжүүлээ. Эдэнэрэй кандидатурые Хяагтын Адагай дунда һургуулиин болон шпатова комбинадай коллективүүд дэмжээ.

Хяагтын совхозой коллектив Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Хираанай Адагай 111-дэхи округһоо КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **Петр Михайлович Павловые** депутадта кандидадаар дэбжүүлээ. Эдэнэрэй шиидхэбэриие Ехэ-Нугын совхозой коллектив дэмжэһэн байна.

Худэриин совхозой коллектив Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Худэриин 112-дохи округһоо тус совхозой һаалишан **Полина Михайловна Красиковае** депутадта кандидадаар дэбжүүлээ. Эдэнэрэй шиидхэбэриие Алтайн совхозой, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой коллективүүд һайшаан дэмжэһэн байна.

Наушка станциин түмэр замшадай коллектив өөһэдынгөө хамтын суглаан дээрэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Наушкын 108-дахи округһоо депутадта кандидадаар аймагайнгаа Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Иван Перфильевич Осеевые** нэгэн дуугаар дэбжүүлээ. Мүн эндэхи «Дружба» колхоздо БурАССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Тамирай 113-дахи округһоо депутадта кандидадаар республикын арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ **Иван Павлович Зинченко** дэбжүүлэгдэһэн байна. Эдэ коллективүүдэй дэбжүүлһэн кандидадууд бусад ажахынуудай суглаанууд дээрэ халуунаар дэмжэгдэһэн байна.

ЗАГАРАЙН АЙМАГ

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи бригадын колхознигуудай, худөө ажахын мэргэжэлтэдэй хамтын суглаан Соведүүдэй һунгалтын бэлэдхэлдэ зорюулагдаа. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсээ. Һунгуулиин Элхиин 76-дахи округһоо һунгагдаха Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар колхозойнгоо эрхим һаалишан ВЛКСМ-эй гэшүүн **Ешин-Хорло Дондуковна Цыденовае** дэбжүүлһэн байна. Нүхэр Цыденова аймагай Соведэй депутат, 1973 ба 1974 онуудта социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн алдар солотой малшан юм.

Һунгуулиин Онохойн 80-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Онохойн модоной комбинадай үйлэдбэриин 4-дэхи участогай хайрсаг хэдэг цехэй станогшон эхэнэр **Альбина Романовна Михальченкые** энэ предприятиин коллектив дэбжүүлээ.

Зүүн Сибиирин түмэр замай Горхоной станциин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай суглаан боложо, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар (һунгуулиин Горхоной 77-дохи округһоо) электровозой машинист **Анатолий Ибрагимович Оглы** гэгшэ дэбжүүлэгдээ.

БАУНТЫН АЙМАГ

«Амалакска» совхозой 1-дэхи отделениин хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай, худөө ажахын мэргэжэлтэдэй һунгалтын урда тээхи суглаан болобо. Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Багдаринай 55-дахи округһоо депутадта кандидадаар тус совхозой 1-дэхи отделениин һаалишан **Ольга Васильевна Козулинае** дэбжүүлхэ гэжэ суглаан тогтообо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгын суглаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Баунтын аймагай Ципиканай геологуудай хамтын суглаан болобо. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Ципиканска һунгуулиин 56-дахи округһоо Буряадай АССР-эй геологическа управлениин начальник **Александр Сергеевич Филькое** дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри тэрэ суглаан дээрэ нэгэн дуугаар баталан абаба.

БЭШҮҮРЭЙ АЙМАГ

«Рассвет» колхозой гэшүүдэй, худөө ажахын мэргэжэлтэдэй, Бэшүүрэй оёдолой фабрикын хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан болобо. Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин 57-дохи округһоо депутадта кандидадаар партиин райкомой нэгэдэхи секретарь **Александр Иванович Плотниковые** дэбжүүлхэ гэжэ суглаан тогтоол гаргаба.

Партиин XXI съездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд болон худөө ажахын мэргэжэлтэдэй һунгалтын урда тээхи суглаан боложо, Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха Партизанска 58-дахи округһоо депутадта кандидадаар КПСС-эй обкомой административна органуудай таһагые даагша **Кондрат Афанасьевич Калашниковые** дэбжүүлхэ гэжэ шиидхэбэ.

Охин-Булагай совхозой хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон худөө ажахын мэргэжэлтэдэй һунгалтын урда тээхи суглаан болобо. Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха 59-дэхи Охин-Булагай һунгуулиин округһоо депутадта кандидадаар республикын худөө ажахын министр **Буда Дабаевич Ангархаевые** дэбжүүлхэ гэжэ суглаан дээрэ тогтоол баталан абаба.

Бэшүүрэй совхозой хүдэлмэришэд, алба хаагшад, худөө ажахын мэргэжэлтэдэй суглаан болобо. Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха Шэбэртын һунгуулиин 60-дахи округһоо депутадта кандидадаар Бэшүүрэй совхозой хонишон **Дулма Самбуевна Цыбиковае** дэбжүүлхэ гэжэ суглаан дээрэ хэлсэбэ.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой хүдэлмэришэд, алба хаагшад, худөө ажахын мэргэжэлтэдэй һунгалтын урда тээхи суглаан болобо. Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха Бага-Куналейн һунгуулиин 61-дэхи округһоо депутадта кандидадаар Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой механизатор **Дмитрий Федорович Мохоновые** дэбжүүлхэ гэжэ суглаан дээрэ шиидхэбэри гаргаба.

Гушадай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд һунгалтын урда тээхи суглаа хэжэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха Ара-Хэрээтын һунгуулиин 62-дохи округһоо депутадта кандидадаар колхозойнгоо гахайшан **Федора Андреевна Павловае** дэбжүүлхэ гэжэ шиидхэбэ.

КАБАНСКЫН АЙМАГ

Каменскын автотранспортна предприятиин коллективтэ һунгалтын урда тээхи суглаан боложо үнгэрбэ. Суглаанда хабаадагшад Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин Каменска поселково 95-дахи округһоо республикын ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха министр **Георгий Андреевич Еремининие** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаба.

Мысовая станциин түмэр замшад һунгуулиин Бабушкинска 98-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар ВСЖД-эйн 6-дахи отделениин начальник **Александр Александрович Кванталнаниие** нэгэн дуугаар дэбжүүлбэд.

Һунгалтын урда тээхи суглаан Байгалай модоной баазын коллективтэ боложо үнгэрбэ. Тэдэнэр Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин Выдринскэ 99-дэхи округһоо баазынгаа түрүү хүдэлмэришэн **Геннадий Антонович Черноусовые** дэбжүүлхэ гэжэ шиидэбэд.

ОКТЯБРЬСКА РАЙОН

Улаан-Үдын трикотажна фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Заудинска 34-дэхи округһоо депутадта кандидадаар фабрикынгаа эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн трикотаж нэхэгшэ **Зинаида Архаровна Ербановае** дэбжүүлээ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Телецентровскэ 36-дахи округһоо депутадта кандидадаар гэр барилгын комбинадай штукатур-шэрдэгшэ **Любовь Михайловна Белых** гэгшые гэр барилгын комбинадай коллективэй суглаан дээрэ дэбжүүлбэ.

Хилээмэнэй комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад һунгуулиин Солнечно 38-дахи округһоо депутадта кандидадаар цехэй эрхим хүдэлмэришэдэй нэгэн **Валентина Васильевна Тихоновае** дэбжүүлээ.

Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай коллектив республикынгаа засаг түрын дээдын зургаанай депутадта кандидадаар комбинадай директор **Клавдия Павловна Альцманиие** һунгуулиин Фабрична 39-дэхи округһоо нэрлэһэн байна.

Трамвайн управлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад һунгуулиин Трубачеевскэ 41-дэхи округһоо депутадта кандидадаар управлениин дежурна электро-монтер **Валентина Владимировна Кузнецовае** дэбжүүлээ.

Буряадай модо болбосоруулгын болон мебелиин комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй болон алба хаагшадай зүгһөө һунгуулиин Лесозаводской 42-дохи округһоо депутадта кандидадаар мебелиин цехэй модошо дархан **Владимир Николаевич Яньков** нэрлэгдэбэ.

Барилга-хабсаралгын 1-дэхи управлениин барилгашад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай суглаан дээрэ һунгуулиин Тобольско 46-дахи округһоо депутадта кандидадаар шулууша дархан, Социалис Ажалай Герой **Борис Алексеевич Полторацкий** нэрлэгдэһэн байна.

Һунгуулиин мяха-консервын комбинадай 48-дахи округһоо депутадта кандидадаар консервын цехэй бригадые даагша **Людмила Прокопьевна Арбугаева** дэбжүүлэгдээ. Тэрэ Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд, инженер, технигүүдэй, алба хаагшадай хамтын суглаан дээрэ дэбжүүлэгдээ.

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэд һунгуулиин Школьно 37-дохи округһоо депутадта кандидадаар филиалай Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо **Маркс Васильевич Мохосоевые** нэрлэһэн байна.

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГ

Аймагай ажалшадай коллективүүдтэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ һунгалтын урда тээхи суглаанууд боложо дүүрээ. Барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын хүдэлмэришэд, алба хаагшад һунгуулиин 125-дахи округһоо БурАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар «Нижнеангарсктрансстрой» трестые эрхилэгшэ **Владимир Михайлович Кривочуприн** гэгшые дэбжүүлээ.

Эндэхи «Победа» колхозой гэшүүд һунгуулиин 126-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар өөһэдынгөө түрүү һаалишан **Людмила Павловна Бутаковае** дэбжүүлһэн байна.

Мүн эдэ суглаанууд дээрэ РСФСР-эй Верховно Соведэй һунгуулиин Прибайкалиин 805-дахи округһоо депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Бато Семенович Семеновой** кандидатурые нэгэн дуугаар һайшаан дэмжэһэн байна.

1975 ИЮНИИН 15

Соведүүдэй һунгалта

ОЙН БАЯРАЙ МЕДАЛЬ БАРЮУЛАГДАБА

...яадай АССР-эй Верховно ...эй Президиумдэ СССР-эй ...ховно Соведэй Президиумэй ...һөө «1941—1945 онуудай ... ороноо хамгаалгын Агууехэ ...а туйлагдаһан Илалтын 30 ... гэһэн ойн баярай медаль ... хүнүүдтэ уржадэр барюу...аба. Республикын соёл куль..., ажахые болон экономикые ...хэ хэрэгтэ габьяа гаргаһан ...д медаль абагшадай дунда ...

...спубликын партийна, совет ...эридэ аша үрэтэйгөөр, үни ... ажаллаһан Г. П. Миронова, Д. М. Мункоев, В. Р. Филиппов, Д. Д. Баханова, А. А. Именохоев, Л. Я. Егорова, С. С. Автушенко, К. Л. Барьядаев, Л. Б. Петинов болон бусад олон нүхэдтэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. С. Семенов шагнал абагшадта ажалдаа амжалтатай, зол жаргалтай ябахыень хүсэбэ.

Ойн баярай медальда хүртэгшэдэй зүгһөө Галина Павловна Миронова харюугай үгэ хэлэхэдээ ингэжэ мэдүүлбэ:

— Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ, мүн саашанхи үедэ хэһэн ажалнай парти, правительствын зүгһөө үндэрөөр сэгнэгдэжэ һанахадаа үнэн сэдьхэлһээ омогорхомоор байна. Манай дунда үндэр наһатай боложо, амаралтада гараһан олон нүхэд бии. Гэбэшье манай аха нүхэд залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Бухы хүсэ шадалаа, шадабаряа ажал хэрэгтэ үнэн зүрхэнһөө зорюулха байһан тухайгаа бүгэдэнэй зүгһөө мэдүүлнэб.

Д. ХУБИТУЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ойн баярай медальда хүртэһэн республикын мэдээжэ хүнүүд.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

«ХҮНДЭТЭ ЭРХЭТЭНЭЙ» НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОГДОБО

Улаан-Үдэ хотын экономико ба соёл культурын хүгжэлтэдэ, ажалшадые сэрэгэй-патриотическа талаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө 1941—1945 онуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, иимэ хүнүүдтэ **«Улаан-Үдэ хотын хүндэтэ эрхэтэн»** гэһэн нэрэ зэргэ олгохо гэжэ КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой бюро болон ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдком тогтообо:

Белик Петр Алексеевичтэ — Забайкалиин Ленинэй орденто сэрэгэй округой командалагша, Армиин генерал, Советскэ Союзай Герой.

Москалев Георгий Николаевичта — Буряадай АССР-эй габьяата уран зурааша, Советскэ Союзай Герой.

Поздеев Борис Захаровичта — Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой токарь, Социалис Ажалай Герой.

Цыдынжапов Гомбожап Цыдынжаповичта — СССР-эй арадай артист, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

СССР-эй ТҮМЭР ЗАМАЙ МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БОЛОН МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр амжалтануудые туйлаһанайнь, нэгэ предприятида, организацида олон жэлдэ һайнаар ажаллаһанайнь түлөө шагнаха.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Ачитуева Цыбен Дашидондоковнае — түмэр замай Галуута-Нуурай дистанциин монтёр.

Афонин Иван Ивановичые — түмэр замай Сэлэнгын дистанциин монтёр.

Баженов Николай Денисовичые — Улаан-Үдын резервын ахамад кондуктор.

Бородина Лидия Ефимовнае — машинын 224-дэхи станциин хүдэлмэришэн.

Брагина Валентина Михайловнае — түмэр замай Мысовой станциин бригадир

Васильев Василий Николаевичые — Улаан-Үдын локомотивна депогой машинист.

Вишневский Александр Даниловичые —Улаан-Үдын вагонно депогой слесарь.

Гоняева Ольга Лукиничнае — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой хэбшэн.

Горбачев Николай Семеновичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой модошо дархашуулай бригадир.

Дабалаев Александр Андреевичые — дохёогой болон хэлхеэ холбооной Улаан-Үдын дистанциин электромеханик.

Дружинин Анатолий Кириловичые — Улаан-Үдын станциин поезднуудые бүридхэгшэ.

Заварзин Владимир Ивановичые — Улаан-Үдын локомотивна депогой слесарь.

Кабунова Анна Пантелеевнае — түмэр замай Улаан-Үдын дистанциин монтер.

Караулов Геннадий Васильевичые—Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь.

Кириченко Мария Павловнае — түмэр замай Улаан-Үдын дистанциин монтер.

Максимов Георгий Тимофеевичые — Галуута-Нуурай локомотивна депогой машинист.

Мантыков Маркел Манчутовичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой мастер.

Мордовский Пантелеймон Илларионовичые — зайн галаар хангалгын Улаан-Үдын участогай электромонтер.

Моркина Анфия Кузьминичнае—Улаан-Үдын вагонно депогой осмотрщик.

Николаева Елизавета Александровнае — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой стерженщица.

Подгорный Митрофан Романовичые — ашаа ашаха, буулгаха хүдэлмэриин Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал дистанциин стропальщик.

Помазкин Григорий Иннокентьевичые — Улаан-Үдын локомотивна депогой машинист-инструктор.

Попов Владимир Гавриловичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой обмотчик.

Преснякова Лидия Кондратьевнае — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой обмотчица.

Русских Александр Семеновичые — дохёогой болон хэлхеэ холбооной Галуута-Нуурай дистанциин электромеханик.

Рыжаков Семен Екимовичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой термист.

Рыжук Александр Борисовичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарьнүүдэй бригадир.

Рысев Павел Ивановичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой модошо дархан.

Самбуев Дамби-Нимбу Норбоевичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь.

Стариков Геннадий Константиновичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой ахалагша мастер.

Сячин Михаил Дмитриевичые — дохёогой болон хэлхеэ холбооной Слюдянкын дистанциин электромеханик.

Ушаков Юрий Александровичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарьнүүдэй бригадир.

Фазылова Елена Константиновнае — түмэр замай Горхоной дистанциин монтер.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Н. ПОДГОРНЫЙ.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 21.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

СССР-эй ХҮДӨӨГЭЙ БАРИЛГЫН МИНИСТЕРСТВЫН ОРГАНИЗАЦИ БА ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь, нэгэ организаци, предприятида олон жэлдэ ажаллаһанайнь түлөө шагнаха:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Баландина Мария Анисимовнае — «Бурятцелинстрой» трестын үйлэдбэриин предприятинуудай комбинадай бетонщигуудай бригадир.

Власова Екатерина Васильевна — «Бурятцелинстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл 590-дэхи колоннын шулуушан.

Гуляев Борис Михайловичые— «Бурятцелинстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл 589-дэхи колоннын экскаваторай машинист.

Крепцев Михаил Васильевичые — «Бурятцелинстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл 173-дахи колоннын модошо дархан.

Куликов Валентин Михайловичые — «Бурятцелинстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл 335-дахи колоннын комплексно бригадын бригадир.

Никитин Геннадий Матвеевичые — «Бурятцелинстрой» трестын автобазын автомобилиин жолоошон.

Попов Михаил Филипповичые— «Бурятцелинстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл 1.011-дэхи колоннын модошо дархашуулай бригадир.

Устьянцева Татьяна Степановнае — «Бурятцелинстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл 697-дохи колоннын штукатурнуудай бригадир.

Фетисова Анна Анисимовнае — «Бурятцелинстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл 173-дахи колоннын штукатурнуудай бригадир.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Н. ПОДГОРНЫЙ.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 21.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

СССР-эй ХҮНГЭН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД, МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Дондаров Илалта Лудуповичые — Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай носһо угаагша.

Ерыгин Иннокентий Николаевичые — Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай мастерай туһалагша.

Иванова Инна Прокопьевнае — Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай түүхэй эд сортологшо.

Игнатьева Людмила Васильевнае — Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай нооһо угаагша.

Королёва Любовь Ивановнае — Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай нэхэгшэ.

Лобанов Владимир Михайловичые—Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай мастерай туһалагша.

Сизых Екатерина Савельевнае — Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай ээрэгшэ.

Фомина Мария Андреевнае — Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай нэхэгшэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Н. ПОДГОРНЫЙ.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 21.

ИСКУССТВЫН ҺАЙНДЭР

Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейдэ һаяшаг хүнүүд олоор суглараба. Элитэ уран зурааша Святослав Рерихэй уран бүтээлнүүдэй выставкэ манай Улаан-Үдэдэ ерэбэ гэжэ дуулахадаа, выставкын нээгдэхын тээ урда ерэнхэй, хүлеэжэ байгаа бшуу. Дэлхэйдэ мэдээжэ уран зураашын бүтээлнүүдэй манай иишэ эльгээгдэһэндэ бүгдөөрэн баясанхай, республикын соёлой байдалда гайхамшагта юумэнэй болоһондол угтаа ха юм. Элитэ уран зурааша Николай Рерихэй түрэһөөр 100 жэлэй, мүн Святослав Рерихэй түрэһөөр 70 жэлэй ойдо зорюулагдаһан уран зурагуудайнь выставкэ Москвада, Ленинградта болоһон юм. Харин манай Улаан-Үдэдэ эмхидхэгдэһэн выставкэ гурбадахинь болоно.

— Элитэ ехэ уран зурааша Святослав Рерихэй шэдитэ һайхан бүтээлнүүдэй выставкэ манай Улаан-Үдэдэ нээгдэбэ. Энэнь республикымнай соёлой ажабайдалда онсо удха шанартай, — гэжэ Буряадай АССР-эй соёлой министрэй орлогшо Ж. Ц. Цыреннимаев выставкэ нээхэдээ хэлэбэ.

Уданшьегүй республикын Уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшэ Д-Н. Дугаров утаһа хайшалба. Хүн зон ρлоороо һубарилдан орожо, бүтээл бүхэнэй ойро сутларшанхай, хужарлан харана.

Нигэжэ элитэ зураашын 170 бүтээл харагшадай үзэмжэдэ табигдажа, искусствада дуратайшуулай ёһотой һайндэр шэнги һанагдаха юм.

Манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Святослав Рерихэй зурагуудай дэргэдэ.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

БУРЯАДАЙ УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ ХОЛБООНДО

Майн 6-най үдэр Буряадай Уран зохёолшодой холбоондо агуу Илалтын гушан жэлэй алдарта ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан болоо. Республикын уран зохёолшодой холбооной правлениин харюусалгата секретарь, Буряадай АССР-эй арадай уран зохёолшо, республиканска шангай лауреат И. К. Калашников элидхэл хэһэн байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда ябалсажа, гуурһан буу хоёрые адли тэгшэ барин тэмсэһэн зохёолшод манайда олон. Жэшээнь, Жамсо Тумунов, Цокто Номтоев, Данри Хилтухин, Алексей Уланов, Барадий Мунгонов, Даширабдан Батожабай болон бусадай дайшалхы, мүн зохёохы ажал хэрэгые элидхэлшэ онсо тэмдэглээ.

Баярай суглаанда КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь А. А. Бадиев хабаадалсажа, уран зохёолшодые агуу ехэ һайндэрөөр — Илалтын гушан жэлэй ойгоор халуунаар амаршалаад, зохёохы ажалдань амжалта хүсэһэн байна. Һаяшаг манай газетэдэ Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ гаража, уран зохёолшод Д. Д. Хилтухин, Б. М. Мунгонов хоёр республикын соёл культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэд болоо гэжэ баясан мэдээ һэмди.

А. А. Бадиев КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй үмэнэһөө тэдэнние халуунаар амаршалаад, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ гэһэн Хүндэлэлэй грамота барюулаа.

Һүүлээрнь Буряадай АССР-эй сэрэгэй комиссариадай политическэ таһагай начальник А. Н. Агишев сугларагшадые Илалтын һайндэрөөр амаршалаад, бүлэг зохёолшодто «1941—1945 онуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда туйлагдаһан Илалтын 30 жэл» гэһэн ойн баярай медальнуудые барюулаа.

Манай корр.

Я. ГАШЕГАИ НЭРЭМЖЭТЭ ШАН

Буряадай АССР-эй журналистнуудай холбооной президиум Ярослав Гашегай нэрэмжэтэ шан бии болгоһон байгаа. Тус шан хоёр жэлдэ нэгэ дахин — совет хэблэлэй үдэр олгогдохо ёһотой юм. 1973 ондо Я. Гашегай нэрэмжэтэ шан журналистнууд М-Ц. Д. Намжилов, Т. П. Башкуев гэгшэдтэ барюулагдаһан байна.

Тус шан олгохо жюриин ээлжээтэ заседани болобо. Буряадай телевидениин студиин промышленна дамжуулгын редакциин ахамад редактор Владимир Иванович Богдановта Ярослав Гашегай нэрэмжэтэ шан олгохо гэһэн шиидхэбэри жюри баталан абаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай ветеран В. И. Богданов һүүлэй хоёр жэлэй туршада байгаали хамгаалха, Байгал-Амарай түмэр замай барилга тухай асуудалнуудаар һонирхолтой олон материалнуудые бэшэжэ, телевиденеэр дамжуулһан байна.

«Буряадай залуушуул» газетын редакторай орлогшо В. Димуцкий энэ үе соо һайнаар хүдэлөө гэжэ жюри тэмдэглэбэ.

М. ОСОДОЕВ.

ТҮРҮҮШЫН «ХАРААСГАЙ»

СПОРТ

«СЭЛЭНГЭ»: Г. Бушуев, Б. Солонский, А. Русяев (А. Калашников 46), В. Чикачёв, А. Кизеев, Ю. Кокорин, С. Бычков, Ю. Изюмцев, Ю. Самсонов, В. Михнов, В. Пугач;

«ЛОКОМОТИВ» ШЭТЭ: В. Косогов, А. Слацков, В. Фролков, В. Королёв, С. Муратов (В. Сафронов 78), В. Коробкин, Ю. Зуйков, Ю. Крылов, Ю. Евдокимович, А. Ярош, В. Синичкин (Е. Шкребтиенко 46);

Улаан-Үдэ хотын футболой нааданда дуратайшуулай үнинэй хүлеэһэн түрүүшын «хараасгайн» наадан уржа үдэшэлэн эхилжэ, олоной анхарал татаба. Манай «Сэлэнгэ» командын футболистнууд энэ жэлэйнгээ түрүүшын уулзалгые өөрынгөө стадион дээрэ үнгэргэһэн дээрэһээ олон зониие суглуулһаниинь гайхалгүй. Мүнөө календариин ёһоор, гурбадахи наадан үнгэргэгдэжэ ябана. Тиихэдээ «Сэлэнгын» футболистнууд түрүүшын хоёр нааданда хабаадаагүй байһан.

Айлшаар ерэһэн Шэтын командада нютагай хүбүүд полузащитник Семёнов, добтологшо Ярош, футболистнууд Середин, Кибалин абтаһан байна. Тиихэдэ Хабаровскһаа вратаряар Косогов, хамгаалагша Сладков, добтологшо Синичкин гэгшэд ерэһэн. Урданда «Сэлэнгэ» командада наадаһан хамгаалагша Коробкин, Жданов, Ангарск хотонуудһаа добтологшод Матюшевский, Евдокимович гэгшэд командадань абтанхай. Айлшад мүнөөдөө нэгэ наада үнгэргөөд ябана. Өөрынгөө стадион дээрэ Эрхүүгэй «авиатортай» наадахадаа 1:1 тоотойгоор тэнсэһэн байха юм.

Нааданай эхилэн сасуу «Сэлэнгын» футболистнууд талмайн зүүн захаар урагшаа гарахадаа, айлшадайнгаа хамгаалагшадые мэгдэхээгээд абана. Эндэ манай добтологшод Изюмцев, Самсонов, Пугач гэгшэд абаһан бүмбэгэеэ алдангүй наадахые эрмэлзэнэ. Нааданай эхилһээр дүрбэхэн минутын үнгэрөөд байхада Юрий Изюмцевтэ дамжуулагдаһан бүмбэгэ воротагай зүүн захын дээдэ углуу руу эршэтэйхэнээр хиидэһээр оролобо. Энэнэй удаа хоёр командын футболистнууд ээлжээ ээлжээгээр добтолсожол мэдэнэ. Нэгэ добтолгын болоходо «Сэлэнгэ» командын вратарь Бушуевай гэмээр харюугай бүмбэгэ ворота руу шууд лэ орошон алдаа. Эндэ үрдижэ ерэһэн хамгаалагша Борис Солонский бүмбэгэ толгойгоороо залажа, ворота дээгүүр газаашань гаргажа үрдиһэн байна.

Нааданай түрүүшын хахадай эхилһээр 40-өөд минутын ябажа байхада «Сэлэнгын» полузащитник Сергей Бычков хоёрдохи бүмбэгэ айлшадайнгаа ворота руу сохижо оруулба.

Нааданай хоёрдохи хахадта айлшадай футболистнууд харюугай бүмбэгэ сохихые яһала оролдоо, эрмэлзээшье. Эндэ «Сэлэнгэ» командын хамгаалагшад Виктор Чикачев, Алексей Кизеев, Борис Солонский, Юрий Кокорин гэгшэд шадамар бэрхээр наадажа, стадиондо сугларагшадаа урмашуулаа.

Нааданай дүүрэхын тэндэ ээлжээтэ добтолгодо ороһон манай футболистнууд үшөө нэгэ бүмбэгэ айлшадайнгаа ворота руу сохижо оруулһан байна. Энэ бүмбэгые Александр Калашников сохиһон байха юм. Игэжэ 3:0 тоотойгоор дүүрэһэн хабарай түрүүшын наадан Улаан-Үдэ хотын футболдо дуратайшуулай урма баярые бадаруулаа.

«Сэлэнгэ» командын футболистнууд ээлжээтэ—хоёрдохи наадаяа Эрхүүгэй «Авиаторай» стадион дээрэ майн 10-да үнгэргэхэнь.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Сэлэнгэ» командын добтологшо Юрий Изюмцев добтолжо ябана.

С. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТОБШОХОНООР...

△ БОКС. Россин Федерациин арадуудай зунай VI спартакиадын програмаар спортын энэ зүйлөөр Алас-Дурнын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн һаяхан Петропавловск - Камчатский хотодо дүүрэбэ. Манай зоны юһэн команда энэ ехэ нааданда хабаадаһан байна.

Шанга тулалдаанай дүнгөөр Камчатска областиин боксернууд илажа гараа. Буряадай АССР-эй суглуулагдамал команда-хоёрдохи, Хабаровска хизаарай түлөөлэгшэд гурбадахи һуури эзэлбэ.

Манай боксернууд сооһоо нарин сэмбын комбинадай түлөөлэгшэ Владимир Плюснин, Улаан-Үдын индустриально - педагогическа техникумэй һурагша Александр Медведев илажа, зоны чемпионууд болоо. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай студент Александр Кондаков, Буряадай мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай инженер Александр Осокин, авиационно заводой хүдэлмэришэн Николай Антонов гэгшэд хоёрдохи һууринуудые эзэлһэн байна.

△ БАРИЛДААН. Дүрэ буляалдаагаар РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Белгород хотодо болобо. Тэрэ РСФСР-эй арадуудай зунай VI спартакиадын тоосоогоор үнгэргэгдөө. Россин Федерациин областьнуудай, хизаарнуудай ба автономито республикануудай жараад команда энээндэ хабаадаһан байна.

Дагестанай барилдаашадай эбтэй зэтэй команда илангаяа һайнаар мүрысэжэ, түрүү һуури эзэлээд, РСФСР-эй чемпионой нэрэ солодо хүртэбэ. Хойто Осетиин түлөөлэгшэд — хоёрдохи, Новосибирскэ областиин суглуулагдамал команда гурбадахи һууридагараа.

Тиихэдэ республикымнай барилдаашад долоодохи һуури эзэлбэ.

Буряадай багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй гурбадахи курсын студент, СССР-эй спортын мастер Олег Алексеев манай барилдаашад сооһоо шалгаржа, ехэ мүнгэн медаляар шагнагдаһан байна.

△ ҺУР ХАРБАЛГА. Спортын энэ зүйлөөр РСФСР-эй кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн һаяхан Орджоникидзе хотодо болобо.

Мүрысөөнэй дүн гаргахада «Урожай» бүлгэмэй спортсменүүд командаараа илаһан байна.

Эрэшүүлэй дунда илангаяа шанга тэмсэл болоо. Шэтын областиин «Урожай» бүлгэмэй түлөөлэгшэ, уласхоорондын классай спортын мастер Мэлс Дабаев 2264 очко абажа, нэгэдэхи һуури эзэлээ. Манай республикын «Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэ, СССР-эй спортын мастер Борис Цыбиков илагшаһаа оройдоол 3 очкогоор гээгдэжэ, хоёрдохи һуурида гараба.

Эхэнэрнүүд сооһоо оронной чемпионка, Эрхүүгэй студентка Елена Кувшинова эрхимлээ. Дүй дүршэл ехэтэй харбагша оронной экс-чемпионка Галина Архипова (Шэтын область) хоёрдохи һуури эзэлһэн байна.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ГАВАНА

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ, ХАНИ БАРИСААНАЙ ЭШЭ ҮНДЭҺЭН

ТАСС

Кубын ба Советскэ Союзай хоорондо дипломатическа харилсаанай һэргээгдэһээр 15 жэлэй ой хоёр гүрэнэй харилсаанай түүхэдэхи шухала шата болоно гэжэ Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүн, гадаадын хэрэгүүдэй министр Рауль Роа мэдүүлээ. Совет арадта Кубын арадай дурлал, эдээнтэй һаналаа нэгэдэлгэ бүри Агуу ехэ Октябриин социалис революциин эхиндэ м[...]дэлөө һэн гэжэ ТАСС-эй корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө тэрэ тэмдэглэбэ. Гэбэшье хоёр арадай ёһотой харилсаа холбоон Кубын революциин илалтаһаа эхитэй.

Совет-кубын дипломатическа харилсаанай һэргээгдэһээр 15 жэлэй ой фашис Германиие илаһаар 30 жэлэй ойтой тудалдаба гэжэ Рауль Роа түгэсхэлдөө хэлээ. Германиин фашизмые һамна бута сохилгодо Советскэ Союз шиидхэхы үүргэ дүүргэһэн байна.

ПАРИЖ

ЗАЛИРШАГҮЙ АЛДАР СОЛЫН ҮДЭР УЛАМ ДҮТЭЛНЭ

ТАСС

Францида, илангаяа ороной хойто хубидахи эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ совет хүнүүд эдэбхитэйгээр хабаадаа һэн гэжэ Нор гэдэг департаментын эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ хабаадагшадай национальна нэгэдэлэй комитедэй түрүүлэгшэ П. Симоно хэлэбэ.

Совет сэрэгшэдэй хүүрнүүд дээрэ табигдаһан баглаа сэсэгүүд совет арадай агуухэ баатаршалгые хүндэлһэн, Советскэ Союзда, тэрэнэй армида гүн сэдьхэлһээ талархалтай, баяр баясхалантай байһан ушарые элирхэйлэн гэршэлнэ. Тиин гитлеровскэ дарлалта мүлжэлгэһөө Европын арадууд сүлөөлэгдөө һэн.

ВАШИНГТОН. Нацис Германиие союзнигуудай һамна бута сохиһон илалта бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанартай хэрэг болоно гэжэ американ элитэ мэдээжэ юрист Нюрнбергскэ сүүд дээрэ Холбоото Штадуудай зүгһөө гэмнэгшэ байһан Телфорд Тэйлор мэдүүлээ.

ЛОНДОН. Совет арадай баатаршалгын, эрэлхэг зоригой ашаар дэлхэйн хоёрдохи дайнда илалта туйлагдаһан юм гэжэ Англиин хүдэлмэришэн анги һайн ойлгоно гээд тредюнионуудай (ШКТ) Шотландиин конгрессэй түрүүлэгшэ Дж. Доллан хэлэбэ.

БРЮССЕЛЬ. Эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй Брюссельдэхи музейн залнууд соо хүн зон олон. Бельгидэхи Эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ совет хүнүүдэй хабаадаһые элирхэйлэн харуулһан зүйлнүүдтэй стенд олоной анхарал татана.

КОЛОМБО. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үеэр фашизмда эсэргүүсэн тэмсэһэн арад зоной тэмсэл эрхэ сүлөөгэй, демократиин ба социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө бүхы хүн түрэлтэнэй тэмсэлэй гол хубинь болоно гэжэ фашизмые илаһаар 30 жэлэй ойе һайндэрлэхэ Шри Ланкагай национальна комитедэй хандалга дотор хэлэгдэнэ.

(ТАСС).

ЖЕНЕВЭ

ЭБ НАЙРАМДАЛ БЭХИЖҮҮЛГЫН АША ТУҺАДА

ТАСС

Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые тараахагүй тухай договорой бэелүүлэгдэжэ байһые хаража үзэхэ конференци эндэхи Нацинуудай ордон соо нээгдэв.

Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые тараахагүй тухай договорые саашадань бэхижүүлгэдэ, тэрээндэ хабаадагшадые үргэдхэлгэдэ нүлөөлхэ гээшэ конференциин гол зорилго болоно.

Договорой хүсэндөө ороһоор табан жэлэй үнгэрһэн хойно тэрэниие зарлахаар хараалагдаһан ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые тараахагүй тухай договорой гуримай үндэһөөр энэ конференци үнгэргэгдэжэ байнхай. Тэрэ 1970 оной мартын 5-да хүсэндөө ороо һэн. Дэлхэйн 90 шахуу орон конференцидэ хабаадана. Гадна, 15 гүрэн договорто гар табибашье, тэрэниие эсэслэн баталаадүй байһаар.

БЕРЛИН

Карлсхорстдохи музей соо

ТАСС

СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Гүрэнэй Советэй Түрүүлэгшэ В. Штоф, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Х. Зиндерман болон республикын партийна, гүрэнэй бусад ажал ябуулагшад Берлиндэхи Карлсхорст гэжэ райондохи түүхын-мүнхэлэлгын зал соо орожо гараһан байна. Гитлеровскэ Германиин үгэ дуугүйгөөр бууж тушааһан тухай дансада 30 жэлэй урда тээ эндэ гар табигдаа һэн. Э. Хонеккер ба ГДР-эй бусад хүтэлбэрилэгшэд хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ тэмдэглэл хээ. Тодорхойлон хэлэхэдэ, энээн соонь игэжэ хэлэгдэнэ. «Совет арадай бүхэдэлхэйн-түүхэтэ ёһо руугаа илалта Ленинэй сургаал һургаалнуудай һүр хүсэтэй байһые, социалис гүрэнэй ба ниитын байгуулалтын булюу байһые элирхэйлэн гэршэлһэн түүхэтэй».

ШАРЛЕРУА

ҮНДЭР СЭГНЭЛТЭ

ТАСС

«Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» Уласхоорондын ленинскэ шан тэрээндэ олгоһонтойнь дашарамдуулан, Бельгиин ниитэ элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной түлөө уласхоорондын комитедэй секретариадай гэшүүн Раймон Гоор мэдүүлгэ хэбэ.

«Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» Уласхоорондын ленинскэ шан намда олгоһон ушар Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной түлөө Бельгиин нэгэдэлэй ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэһэн ушар болоно гээд тоолоноб гэжэ тэрэ ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ. Энэ хүндэтэ шан намда олголго манай түби дээрэ бата бэхи, найдамтай эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэдэг бүхы хүнүүдэй габьяае үндэрөөр сэгнэһэн ушар болоно гэжэ тоолоноб.

Энэ хадаа манай түби дээрэ эб найрамдал хангахын, аюулгүй байдал саашадань бэхижүүлхын аша туһада ниитын хүсэнүүдые элсүүлэн хабаадуулха талаар Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной түлөө уласхоорондын комитедэй ехэ габьяае үндэрөөр сэгнэһэн ушар болоно.

ДЕЛИ

ТҮҮХЭТЭ УДХА ШАНАРТАЙ ХЭРЭГ

ТАСС

Гитлеровскэ фашизмые һамна бута сохилго — түүхэтэ удха шанартай хэрэг. Энэ илалта дэлхэйн империализмын хүсэнүүдые буурууллан һулаpуулһан, колониальна дарлалта мүлжэлгые үгы хэлгын эхи табиһан, уласхоорондын оршон байдалда эб найрамдалай, демократиин, социализмын хүсэнүүдые булюу ехэ болгоһон байна гээд Индиин Коммунис партиин национальна Советэй түрүүлэгшэ Ш. А. Данге ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

Эгээл тиимэһээ түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэн совет арадай шиидхэхы хубитаяа оруулһан Агуу Илалтын 30 жэлэй ойе баяр баясхалантайгаар тэмдэглэхэ бэлэдхэл хэжэ байна.

Эб найрамдалай, демократиин, социализмын бүхы хүсэнүүд Илалтын 30 жэлэй урда тээхэнэ Советскэ Союзай арадта үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэнэ гээд Ш. А. Данге хэлэбэ. Советскэ Союзай Коммунис партиин, нүхэр Б. И. Брежнев түрүүтэй тэрэнэй Центральна Комитедэй хүтэлбэри доро үшөө ехэ амжалта туйлахыень совет арадта хүсэнэбди.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Амгалан байдалай гэрэлтэ үдэр» — түрүү бэшэг. Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан материалнуудай суглуулбари. «Жаргалантын үрэжэлтэ талада» — О. Березковой С. Цыдыповэй хабарай тарилга дээрэһээ хэһэн репортаж.

Хоёрдохи, гурбадахи хуудаһануудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай дүүрэһээр Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан материалнууд ороно.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. **«Редакцидаа бусажа ерээгүй»** — Э. Коротаевагай очерк. Илалтын 30 жэлэй ойдо озрюулагдаһан материалнууд. Хилын саана. Футбол.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Баатар-хотонууд.» Одессэ (үнгэтэ). 10.25 — гимнастикаар Европын чемпионат. Норвегиһээ дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 11.05 — «Наадалши, баяамни». 11.40 — «Угалзанууд» (үнгэтэ). 12.10 — «Илалтын тугай дэргэдэ болоһон уулзалганууд.» СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй музей сооһоо репортаж. 12.40—12.50—Забһарлалга. 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Сказка о Мальчише-Кибальчише» — гэжэ уран һайханай фильм үхибүүдтэ харуулагдаха. 14.15 — «Уран зохёолшын ендэр». А. Кешоков (үнгэтэ). 14.30 — «Фронтдо концерт». Фронтын концертын бригаданууд дайнай үедэ. 16.00 — «Объектив». Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан искусствада һайн дуратанай Бүхэроссин харалга (үнгэтэ). 16.30 — «Минии дайшалхы замшад». Концерт. 17.30 — Гимнастикаар Европын чемпионат. 18.10 — «Баатар-хотонууд». Керчь.

Улаан-Үдэ. 18.20 — «Илалтын һайндэрөөр, нүхэдүүд». Телевизор харагшадай захилаар концерт-амаршалга.

«Орбита». 19.55 — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда Совет арадай илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан ба концерт. Кремлиин Съездүүдэй ордонһоо дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Улаан-Үдэ. 18.00 — Илалтын 30 жэлэй ойдо «Дурасхаал». Танай бэшэгүүдээр.

«Орбита». 18.30 — «Время». 19.00 — Концерт (үнгэтэ). 19.25 — «Баатар-хотонууд». Одессэ.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Телевизионно һонин. 20.05 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 20.25 — Илалтын 30 жэлэй ойдо. Буряадай телевидениин ба радиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт.

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1975 оной майн 8. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00523. Заказ №